

EL PAPA FA UNA CRIDA, DES DEL LÍBAN, A LA CONVIVÈNCIA

Missatger de la pau al Pròxim Orient

Del 14 al 16 de setembre Benet XVI va visitar el Líban, on va lliurar l'exhortació postsinodal *Ecclesia in Medio Oriente*. El Papa va reafirmar el paper de l'Església com a servidora de la pau, especialment a països convulsionats per la violència com Síria i altres zones del Pròxim Orient. Va assegurar que el Líban ha de ser un exemple de pau autèntica i de defensa i promoció del dret de la vida. Segons el Pontífex, l'objectiu del seu viatge va ser «convidar al diàleg, a la pau contra la violència, a treballar plegats per trobar solucions als problemes». **P 3-5**

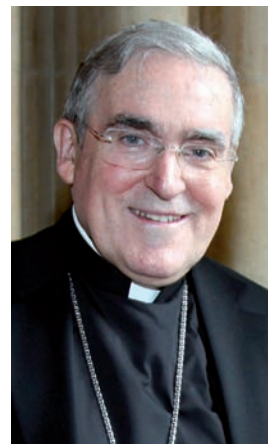
«Els musulmans i els cristians poden viure plegats sense odís, respectant les creences de cadascun, per construir una societat lliure i humana»

Cap a una arquitectura de l'esperança

L'arquitecte i teòleg Eloi Aran acaba de publicar *Cap a una arquitectura de l'esperança. L'espai religiós contemporani a la recerca de sentit* (Pagès Editors). A través d'una correspondència epistolar amb dos jesuïtes, l'autor ha volgut aportar el seu granet de sorra en el debat sobre la bellesa i l'art com a vies privilegiades cap a la transcendència. Per a Eloi Aran l'arquitectura religiosa sempre hauria d'«apuntar a la Glòria de Déu». **P 16 i 17**

Església del Iesu, de Rafael Moneo, a Sant Sebastià.

El cardenal arquebisbe de Barcelona, nomenat membre del Sínode de Bisbes

El cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, ha estat nomenat per Benet XVI membre de la XIII Assemblea General Ordinària del Sínode de Bisbes, que tindrà lloc al Vaticà del 7 al 28 d'octubre, sota el lema «La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana». **P 2 i 20**

Sumari

- P 6 Trobada Internacional per la Pau a Sarajevo
- P 18 Cinquanta anys dels aiguats del Vallès
- P 23 Projecte missioner a Guinea Equatorial
- P 24 Escultura del beat Francesc Castelló
- P 29 Comença la nova temporada a Ràdio Estel

Editorial

Nova evangelització i purificació

Ja som a prop del Sínode sobre la Nova Evangelització per a la transmissió de la fe cristiana. Ha estat una bona notícia que el cardenal de Barcelona, Lluís Martínez Sistach n'hagi estat nomenat pare sinodal: és evident que aquest nomenament respon a una valoració molt directa del Sant Pare sobre l'arxidiòcesi de Barcelona i del pastor que té al capdavant, que ha promogut iniciatives evangelitzadores com la Missió Metròpolis i l'Atri dels Gentils. Sembla també que un dels pèrits catalans que hi assistirà és un eclesiòleg de prestigi internacional. Catalunya, doncs, estarà ben representada al Sínode, el mateix nom del qual significa «caminar junts» i és un gran exercici de col·legialitat.

Sota el títol de «nova evangelització» ja s'estan posant en marxa iniciatives molt diverses amb diferents mètodes i accents, però caldria fer un pas previ. El Vaticà II té textos molt explícits que reconeixen que l'Església assistida per l'Esperit Sant ha mantingut incòmode la transmissió del missatge evangèlic, però que sovint els cristians a tots els nivells han estat poc coherents amb aquest missatge. Caldria ser prou humils per reconèixer-ho, fer-ne penitència i engegar tot un procés de conversió. Però sembla que es parli d'una banda de l'Església sempre santa i, de l'altra, d'individus cristians, pecadors, que amb la seva actuació egoista desfiguren el rostre immaculat de l'Església i s'oblida que la mateixa estructura eclesial, en el decurs de la història i avui, formada per aquests cristians pecadors, també s'ha vist contaminada d'aquestes actuacions allunyades

de l'evangeli. L'ésser humà no és solament un individu sinó per essència un ésser social, per tant, la seva actuació té una projecció social: si hi ha cristians pecadors, hi ha també Església pecadora.

Tal com el Vaticà II afirmava que hi havia cristians poc coherents amb la seva fe, caldria també que les comunitats cristianes (parròquies, moviments, institucions...) es purifiquessin amb la penitència i la conversió. El beat Joan Pau II, en nom dels seus predecessors, va demanar públicament perdó més de cent vegades per totes aquelles actuacions en les quals, en el decurs de la història, els cristians i la mateixa jerarquia s'havia allunyat de l'Evangelí. Dissortadament aquella actitud humil del Pontífex ja fou discutida en el seu temps; avui és poc invocada i menys seguida. Abans de proposar noves actuacions evangelitzadores, caldria que la mateixa Església es purifiqués en les seves estructures i renovés la seva fidelitat a l'Evangelí (trobem una referència a l'*Instrumentum laboris* núm. 128), perquè sovint són aquestes actituds incoherents les que han provocat que molts cristians s'hagin allunyat i es continuïn allunyant de l'assemblea creient. Tant de bo que el Sínode tractés també d'aquest aspecte purificador que hauria de formar part de tot el procés d'evangelització. No hi pot haver veritable nova evangelització si els mateixos agents evangelitzadors i les comunitats que formen no es deixen interpel·lar novament per l'Evangelí de Jesucrist i renuncien a accions personals i col·lectives que obstaculitzen el creixement del Regne de Déu.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Javier Molina, EGIPTE

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Rosa M. Boixareu, Josep Capdevila, Agustí Codinach, Jaume Gabarró, Joan Godayol, Joan Guiteras, Dani Majà, Montserrat Esteve, Arnau Figueras, Justo Lacunza, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Josep O. Pujol, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Teresa Solà, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 124,80 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou llinard

Quan poble i natura clamen

Hi ha clams que passen desapercebuts, però n'hi ha que són per identificar-s'hi espontàniament quan es tracta de drets fonamentals. Ens hem definit molt clarament respecte del macroprojecte d'Eurovegas al mateix temps que hem escoltat el clam d'una natura que es veu assetjada i d'un ambient social que demana protecció. Des del primer moment, n'hem parlat els bisbes, fent-nos solidaris amb les diòcesis que es veien més afectades, i recollint un sentiment general sobre el problema que ens venia a sobre.

Necessitem ser educats en la responsabilitat ecològica, que, a la vegada, implica molta responsabilitat moral. El beat Joan Pau II deia que «la societat actual no trobarà solució al problema ecològic si no revisa seriosament el seu estil de vida. Aquesta

societat s'inclina a l'hedonisme i al consumisme, però resta indiferent als danys que aquests produeixen. Si manca el sentit del valor de la persona i de la vida humana, augmenta el desinterès pels altres i per la terra. L'austeritat, la templança, l'autodisciplina i l'esperit de sacrifici han de conformar la vida de cada dia».

Es pot afegir, encara, que podem tenir les millors lleis, tot el poder coercitiu necessari per fer-les complir i tota la voluntat d'aplicar-les per part de qui correspongui, però tot serà inútil si els nostres cors i la societat que conformen són egoistes, adoradors del diner o del poder, violents, deshonestos. Sempre es trobaran mil camins obscurs per continuar trepit-

jant les persones i la natura, dues realitats íntimament relacionades.

Prevenió, denúncia i voluntat de construir. Es tracta de posar la dignitat de la persona i els drets dels pobles en lloc prioritari i com a únic criteri d'actuació. Serà important per part de tots servir sempre el bé comú, viure la solidaritat com a virtut essencial en les relacions dins una comunitat humana, i tenir ben present el principi de subsidiarietat que mira el progrés com a resultat del treball i de l'enginy dels mateixos pobles, respectant-ne la pròpia autonomia i capacitat de decisió. Per això, escoltar qualsevol clam que vagi en aquesta direcció ha de ser respectat i escoltat amb molta atenció.

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Revifar l'Evangelí al Pròxim Orient

El Papa visita el Líban del 14 al 16 de setembre

ACI
Beirut

Del 14 al 16 de setembre Benet XVI va visitar el Líban, en el seu viatge número 24 fora d'Itàlia. En aquesta visita el Papa va lliurar l'exhortació postsinodal *Ecclesia in Medio Oriente*, fruit de l'Assemblea Especial per al Pròxim Orient del Sínode dels Bisbes, celebrat l'any 2010.

El Pontífex va lliurar el document perquè «sigui una guia per avançar pels camins multiformes i complexos en els quals Crist ens precedeix», i perquè cada cristià trobi «una alegria nova en continuar la seva missió». El lliurament es va fer al final de l'eucaristia celebrada al City Center Waterfront de Beirut, en la qual van participar els patriarques catòlics del Pròxim Orient i els presidents de les Conferències Episcopals de Turquia i Iran. Davant d'uns 300 bisbes orientals o llatins del Pròxim Orient, i més de 300.000 fidels, Benet XVI va demanar que «la comunió en la fe, l'esperança i la caritat s'enforteixi als vostres països i a cada comunitat per fer creïble el vostre testimoni de l'únic Sant, el Déu, U i Tri, que s'ha fet proper a cada persona».

«Amb el lliurament d'aquest document, en comença l'estudi i assimilació (...) perquè cadascú trobi una alegria nova en continuar la seva missió, animats i enfortits per aplicar el missatge de comunió i testimoniatge desenvolupat segons els diversos aspectes humans, doctrinals, eclesiològics, espirituals i pastorals d'aquesta exhortació.» El Bisbe de Roma també va fer una crida perquè «la comunió fraterna sigui una ajuda en la vida quotidiana i signe de la fraternitat universal que Jesús va venir a instaurar».

Encara que el Papa va lliurar l'exhortació el diumenge 16, la va signar el divendres 14, dia de l'Exaltació de la Santa Creu, a la basílica grecomelquita de Sant Pau de Harissa. En el seu discurs a les autoritats de l'Església maronita al Líban, Benet XVI va assenyalar que «ara és precisament quan cal celebrar la victòria de l'amor sobre l'odi, el perdó sobre la venjança, del servei sobre el domini, de la humilitat sobre l'orgull, de la unitat sobre la divisió». Per això, els va convidar a «no tenir por, a romandre en la veritat i a conrear la puresa de la fe. Aquest és el llenguatge

El Papa va signar l'exhortació postsinodal.

musulmans per demanar a Maria que intercedeixi per la pau i el «silenci de les armes» en aquest país. «Apel·lo a la comunitat internacional. Apel·lo als països àrabs perquè, com a germans, proposin solucions viables que respectin la dignitat de tota persona humana, els seus drets i la seva religió. (...) Qui vulgui construir la pau ha de deixar de veure en l'altre un mal que ha d'eliminar. No és fàcil veure en l'altre una persona que s'ha de respectar i estimar, i, malgrat tot, això és necessari si es vol construir la pau, si es vol la fraternitat.»

En el seu darrer dia al Líban, el Papa va insistir en el paper de l'Església com a servidora de la pau, especialment en països convulsats per la violència, com Síria i altres zones del Pròxim Orient. «En un món on la violència no deixa d'estendre el seu rastre de mort i destrucció, servir la justícia i la pau és una urgència, per comprometre's en favor d'una societat fraterna, per fomentar la comunió», deia Benet XVI. «Imploro particularment al Senyor que concedeixi a aquesta regió

«Qui vulgui construir la pau ha de deixar de veure en l'altre un mal que ha d'eliminar»

a despullar la fe del que la desfigura, de tot el que pot enfosquir l'espendor de la llum de Crist». El Papa va subratllar que *Ecclesia in Medio Oriente* ofereix elements que «poden ajudar a un examen de consciència personal i comunitari, a una avaluació objectiva del compromís i del desig de santedat de tot deixeble de Crist. L'exhortació obre a un veritable diàleg interreligiós basat en la fe en Déu u i creador. Vol contribuir a un ecumenisme ple de fervor humà, espiritual i caritatiu, en la veritat i l'amor evangèlic».

Solucions viables per a la pau a Síria

Prèviament a la pregària de l'Àngelus dominical, el Papa va reiterar la crida a la comunitat internacional i als països àrabs perquè donin solucions viables a la violència a Síria. Concretament, es va adreçar als cristians i

servidors de la pau i la reconciliació, perquè tots puguin viure pacíficament i amb dignitat. És un testimoni essencial que els cristians han d'oferir aquí, en col·laboració amb totes les persones de bona voluntat.»

Durant l'eucaristia en el decurs de la qual va lliurar l'exhortació postsinodal, el Pontífex també va recordar que la decisió de seguir Crist «és agafar la seva creu per acompanyar-lo en el seu camí, un camí ardu, que no és el del poder o el de la glòria terrena, sinó el que porta necessàriament a la renúncia d'un mateix, a perdre la vida per Crist i l'Evangelí, per guanyar-la. En promulgar l'Any de la Fe, he volgut que tot fidel es comprometi de forma renovada en aquest camí de conversió del cor. Al llarg de tot aquest any, us animo vivament a aprofundir la vostra reflexió sobre la fe, perquè sigui més conscient, i perquè enforteixi la vostra adhesió a Jesucrist i al seu Evangelí».

El Papa demana als joves ser testimonis de l'alegria i el perdó

Els anima a ser promotors de pau i reconciliació

ACI
Beirut

En el seu discurs als més de 25.000 joves que es van trobar amb ell el 15 de setembre al Líban, el Papa els va animar a ser testimonis i missatgers de l'alegria de Crist, així com promotors de pau i reconciliació a través del perdó.

El Pontífex va arribar al patriarcat maronita de Bkerké, on es va trobar amb milers de joves, religiosos i seminaristes. A la trobada hi havia també joves musulmans i un grup de refugiats de Síria, els quals van participar en la celebració de la Paraula. Benet XVI va escoltar el testimoni d'alguns nois i noies sobre la vida cristiana en aquest país. Un d'ells va dir al Papa: «Santedat, la vostra presència al Líban, malgrat la nostra situació, és un desafiament a la lògica de la guerra i a la desesperació. És un signe de pau i d'esperança.»

En el seu discurs, el Bisbe de Roma els va animar: «Sou cridats a la fidelitat, a l'amor per la vostra regió, a ser testimonis i missatgers de l'alegria de Crist, perquè la fe transmesa pels apòstols porta a la plena llibertat i al goig.» El Pontífex va recordar els desafiaments que afronten els joves i va afirmar que «ni tan sols l'atur i la precarietat han d'incitar-vos a tastar la "mel amarga" de l'emigració, amb el desarrelament i la separació darrere d'un futur incert. Es tracta que vosaltres sigueu els artífexs del futur del vostre país i compliu amb el vostre paper en la societat i en l'Església». «Teniu un lloc privilegiat en el meu cor i en tota l'Església, perquè l'Església és sempre jove. L'Església confia en vosaltres. Compta amb vosaltres. Sigueu joves en l'Església. Sigueu joves amb l'Església. L'Església necessita el vostre entusiasme i creativitat.»

Benet XVI va exhortar a tenir la «delicadesa i la rectitud dels cors purs. Com va fer el beat Joan Pau II, jo també us ho repeteixo: "No tingueu por. Obriu les portes del vostre esperit i del vostre cor a Crist"». «Hi trobareu la força i el valor per avançar en el camí de la vostra vida, superant així les dificultats i afliccions.»

El Papa els va advertir que «les frustracions que es presenten no us han de portar a refugiar-vos en mons paral·lels, com ara les drogues o la tristesa de la pornografia. Pel que fa a les xarxes socials, són interessants, però poden dur fàcilment a una dependència i a la confusió entre el que és real i el que és virtual». «Busqueu i viviu relacions riques d'amistat vertadera i noble. Adopteu iniciatives que donin sentit i arrels a la vostra existència, lluitant contra la superficialitat i el consum fàcil.

«L'Església confia en vosaltres. Compta amb vosaltres. Sigueu joves en l'Església. Sigueu joves amb l'Església. L'Església necessita el vostre entusiasme i creativitat»

També us assetja una altra temptació, la dels diners.»

Benet XVI va demanar als joves que siguin «portadors de l'amor de Crist.

Com? Tornant sense reserves a Déu, que és la mesura del que és just, del que és veritat i del que és bo. Mediteu la Paraula de Déu. Descubriu l'interès i l'actualitat de l'Evangeli. Pregueu. La pregària, els sagraments, són mitjans segurs i eficaços per ser cristians». Crist, va dir el Papa, «us convida a acollir sense reserves l'altre, encara que pertanyi a una altra cultura, religió o país. Feu-li

lloc, respecte-lo, sigueu bo amb ell, ens fa sempre més rics en humanitat i forts en la pau del Senyor. Sé que molts de vosaltres participeu en activitats promogudes per parròquies, escoles, moviments o associacions. És bonic treballar amb els altres i per als altres. El fet de viure junts moments d'amistat i alegria permet resistir els gèrmens de divisió, que constantment s'han de combatre».

El Pontífex va recordar que Crist ha vençut el mal «carregant-lo sobre ell mateix i aniquilant-lo en la creu mitjançant l'amor viscut fins a l'extrem. El fet de descobrir el perdó i la misericòrdia de Déu permet recomençar sempre una nova vida. No és fàcil perdonar. El perdó i la reconciliació són camins de pau i obren un futur».

El Papa també va saludar els musulmans presents i els va demanar de construir el futur del Líban i del Pròxim Orient juntament amb els cristians: «Cal que tothom, mirant-vos, compregui que els musulmans i els cristians poden viure junts sense odís, respectant les creences de cadascú, per construir plegats una societat lliure i humana.» A un grup de joves sirians el Papa els va dir que «admiro el vostre coratge. Digueu a casa vostra, als vostres familiars i amics, que el Papa no us oblidarà. Digueu en el vostre entorn que el Papa està trist pels vostres patiments i dols. Ell no s'oblida de Síria en les seves pregàries i és una de les seves preocupacions. No s'oblida de cap dels qui pateixen al Pròxim Orient». «És el moment que musulmans i cristians s'uneixin per posar fi a la violència i a la guerra», va precisar.

Trobada amb el Govern i els líders religiosos

ACI / Beirut

En el seu discurs als membres del govern, líders religiosos i representants del món de la cultura, el Papa va assenyalar que «ara més que mai» el Líban ha de ser un exemple de pau autèntica i de defensa i promoció del dret a la vida. Abans de pronunciar el seu discurs, va participar en una cerimònia simbòlica en què, juntament amb el president del Líban, Michel Sleiman, va plantar un cedre del Líban.

El Papa va dir que «he demanat a Déu que beneeixi el Líban i tots els habitants d'aquesta regió que ha vist néixer grans religions i nobles cultures. Per què ha escollit Déu aquesta regió? Per què viu en la turbulència? Penso que Déu l'ha escollida perquè sigui exemple, per donar testimoni al món de la possibilitat que té l'home de viure concretament el seu desig de pau i reconciliació». «Un país és ric, abans que res, per les persones que hi viuen. El seu futur depèn de cadascuna d'elles i del seu conjunt, i de la seva capacitat de comprometre's per

la pau. Aquest compromís només serà possible en una societat unida. Això no obstant, la unitat no és uniformitat. La cohesió de la societat està assegurada pel respecte constant de la dignitat de cada persona i la seva participació responsable segons les seves capacitats, aportant el millor que té.»

Benet XVI va ressaltar que «la dignitat de l'home és inseparable del caràcter sagrat de la vida que el Creador ha donat. En el disseny de Déu, cada persona és única i irremplaçable». «Per construir la pau, la nostra atenció ha d'adreçar-se a la família, afavorir la seva missió, i donar-li suport, promovent una cultura de la vida. L'eficàcia del compromís per la pau depèn de la concepció que el món tingui de la vida humana. Si volem la pau, defensem la vida. Aquesta lògica no només desqualifica la guerra i els actes terroristes, sinó també tot atemptat contra la vida de l'ésser humà, criatura estimada per Déu.»

Després d'assenyalar que «la grandesa i la raó de ser de tota persona es

troba en Déu», el Papa va indicar que «el reconeixement incondicional de la dignitat de tot ésser humà, de cadascun de nosaltres, i la del caràcter sagrat de la vida, comporten la responsabilitat de tots davant de Déu». «Per obrir a les generacions futures un futur de pau, la primera tasca és educar en la pau. L'educació ha de ser sobretot l'educació dels valors espirituals que donen sentit i força a la transmissió del saber i de les tradicions d'una cultura.»

El Pontífex va explicar que «l'esperit humà té el sentit innat de la bellesa, del bé i la veritat. És el segell del diví, la marca de Déu que hi ha en ell. D'aquesta aspiració universal es desprèn una concepció moral sòlida i justa, que posa sempre la persona en el centre». Benet XVI va subratllar que «la tasca de l'educació és la d'acompanyar la maduració de la capacitat de prendre opcions lliures i justes, que puguin anar contra corrent de les opinions dominants, les modes, les ideologies polítiques i religioses». «Evidentment, cal desterrar la violència verbal o física.»

Davant d'aquests desafiaments, «hem de ser molt conscients que aquest mal no és una força anònima que actua en el món de manera impersonal o determinista». «Amb ell, l'amor al proïsme desapareix en benefici de la mentida i l'enveja, de l'odi i la mort. És possible no deixar-se vèncer pel mal i vèncer el mal amb el bé. Som cridats a aquesta conversió del cor. Sense ella, els tan desitjats "alliberaments" humans deceben.» El Papa va indicar que «la llibertat religiosa té una dimensió social i política indispensable per a la pau. Promou una coexistència i una vida harmoniosa a causa del compromís comú al servei de causes nobles i de la recerca de la veritat que no s'imposa per la violència».

«Els creients tenen un paper essencial: donar testimoni de la pau que ve de Déu i que és un do que s'ofereix a tots en la vida personal, familiar, social, política i econòmica. No es pot consentir que el mal triomfi per la passivitat dels homes de bé. Seria pitjor que no fer res», va acabar dient.

Cristians i musulmans libanesos, exemple de convivència

Benet XVI agraeix l'acollida rebuda

ACI
Beirut

En el seu missatge de comiat des de l'aeroport Rafiq Hariri, el Papa va agrair l'acollida rebuda pels fidels i autoritats civils i religioses, i va assegurar que en aquests dies on la violència ha regnat al Pròxim Orient, el món ha vist els cristians i musulmans libanesos «reunits per celebrar la pau». «Que el Líban continuï sent un espai on els homes i les dones puguin viure en harmonia i en pau els uns amb els altres per donar al món, no només testimoni de l'existència de Déu, primer tema del sínode passat», va dir el Pontífex, «sinó també el de la comunió entre els homes, sigui quina sigui la seva sensibilitat política, comunitària o religiosa, segon tema del sínode».

Benet XVI va demanar a Déu que «aquest país continuï vivint en pau i resisteixi amb valentia tot el que pot destruir-la o minar-la. Desitjo que el Líban continuï permetent la pluralitat de les tradicions religioses, sense deixar-se endur per la veu d'aquells que li ho volen impedir. Li desitjo que enforteixi la comunió entre tots els seus habitants, qualsevol que sigui la seva comunitat o la seva religió, i rebutgi resolutament tot el que pot portar a la desunió i opti amb determinació per la fraternitat».

Ja a la seva arribada al Líban, el Pontífex va explicar la seva intenció: «Arribo al Pròxim Orient com a pelegrí de pau, amic de Déu i dels homes.» El

Papa va expressar la seva alegria per ser en sòl libanès i va afirmar que «més enllà del vostre país, també vinc avui simbòlicament a tots els països del Pròxim Orient. El vostre goig i la vostra pena estan continuament presents en la pregària del Papa i demano a Déu que us acompanyi i us alleugeri. Us puc assegurar que prego particularment per tots els que pateixen en aquesta regió, que són molts».

Per a Benet XVI, «el famós equilibri libanès, que vol continuar sent una

«Arribo al Pròxim Orient com a pelegrí de pau, amic de Déu i dels homes»

realitat, es pot prolongar gràcies a la bona voluntat i a l'obstinació de tots els libanesos. Només aleshores podrà servir de model per als habitants de tota la regió, i d'arreu del món».

Invitació al diàleg i a la pau

Com és habitual, el Papa va oferir una roda de premsa a l'avió que el portava cap al Líban. Davant de les preguntes dels periodistes el Pontífex va explicar que l'objectiu del seu viatge era «convidar al diàleg, a la pau contra la violència, a treballar junts per trobar solucions als problemes». Va voler deixar ben clar que «el fonamentalisme és sempre una falsificació de la religió i va contra el sentit de la religió que convida a difondre la pau de Déu al món». Sobre la primavera àrab, va assenyalar que «hem de fer tot el possible perquè el concepte de llibertat, el desig de llibertat vagi en la justa llibertat i no

oblidi la tolerància, la reconciliació que són elements fonamentals de la llibertat».

Benet XVI va demanar pregar pel Pròxim Orient, «pels cristians i musulmans mostrant la possibilitat de diàleg i de solucions. Ha de cessar la importació d'armes: sense armes la guerra no podria continuar. En comptes d'importar les armes, que és un pecat greu, hauríem d'importar les idees, la pau, la creativitat, acceptar els altres en la diversitat».

Opinió

La valentia d'un Papa que viatja novament al Pròxim Orient

Mercedes De La Torre C.
Corresponsal a Roma

Benet XVI ha confirmat que és un Papa valent en viatjar al Líban del 14 al 16 de setembre per diferents motius. El primer per haver fet el seu 24è viatge apostòlic internacional a un país del Pròxim Orient, quan Síria pateix una guerra civil i pocs dies després que a Líbia es portessin a terme els atacs durant els quals fou assassinat l'ambaixador dels EUA amb altres funcionaris.

A més, Benet XVI ha demostrat la seva valentia en haver pronunciat les seves paraules amb força i claredat, en condemnar en diferents dels seus discursos les guerres que es viuen al Pròxim Orient, així com en reiterar a la comunitat internacional la seva crida a la pau.

Amb tot, el Papa en els seus missatges no només ha expressat «condemnes» sinó que ha estat un veritable «pelegrí de pau» —com ell mateix es va descriure— en buscar brindar esperança especialment per aquells que pateixen més. Els fets van demostrar que sí que és possible viure en calma, com ell ho ha ressaltat pocs minuts abans de partir en l'avió de Beirut a Roma: «El món àrab i tot el món hauran vist, en aquests moments de turbació, els cristians i els musulmans reunits per celebrar la

pau.» Així mateix, Benet XVI no ha buscat només la pau immediata sinó que ha volgut allargar el missatge de pau a les properes generacions, com ho va demostrar en la trobada amb els joves a la plaça del Patriarcat Maronita de Bkerké del dissabte a la tarda. Uns quants mitjans de comunicació van qualificar aquest moment pràcticament com una «JMJ del Pròxim Orient».

En aquesta trobada emotiva, el Papa va poder recordar als joves que ells són «artífexs del futur» de tota la seva regió i va poder convidar-los també a no «provar la mel amarga de l'emigració», sinó romandre al seu país i allà «ser portadors de l'amor de Crist».

També hi van ser presents joves procedents de Síria als quals es va dirigir en particular, humilment, i amb el cor a la mà els va confiar que «n'admirava la valentia», així com també els va demanar enviar un missatge a casa seva, als familiars i amics: que el Papa «no els oblidia» i que Síria està «en les seves pregàries i és una de les seves preocupacions», i va reiterar que «no s'oblida de cap dels que pateixen al Pròxim Orient», que és el moment en el qual «musulmans i cristians s'uneixin per posar fi a la violència i a la guerra».

Sens dubte, Benet XVI va ser valent també en seguir impulsant l'ecumenisme i el diàleg interreligiós en reunir-se amb les comunitats musulmanes i les altres confessions cristianes. Davant

seu ha pronunciat diferents crides a la unitat i la reconciliació perquè visquin en pau i harmonia.

Per això, i no menys important, va ser el motiu de la seva visita: l'exhortació apostòlica postsinodal *Ecclesia in Medio Oriente*. La firma a la basílica de Sant Pau a Harissa i el lliurament en acabar la missa amb més de 300 mil fidels celebrada al City Center Waterfront de Beirut als patriarques catòlics del Pròxim Orient, als presidents de les Conferències Episcopals de Turquia i l'Iran i als gairebé 300 bisbes orientals i llatins del Pròxim Orient.

El Papa ha convidat a estudiar aquest document per aplicar el missatge de comunió i de testimoni desenvolupat segons els diferents aspectes «humans, doctrinals, eclesiològics, espirituals i pastorals» d'aquesta exhortació de manera que «la comunió en la fe, l'esperança i la caritat s'enforteixin als seus països i en cada comunitat per fer creïble el testimoni de l'únic Sant, el Déu U i Tri, que s'ha fet proper a cada persona».

Felicitats a Benet XVI per demostrar novament la seva valentia, ja que a pesar de la seva edat avançada, continua anant personalment a la trobada de les persones de bona voluntat a països fora d'Itàlia i que, a pesar que molts van posar en dubte que el Pontífex visités el Líban en una situació de gran tensió al Pròxim Orient, ho va fer amb gran eficàcia.

«Hi ha un vincle intrínsec entre una actitud autènticament religiosa i la pau»

Raquel Sancho ha participat en la XXVI Trobada Internacional per la Pau

Rosa María Jané Chueca

Un any més, i ja en són 26, la Comunitat de Sant'Egidio va convocar els homes i dones de bona voluntat a la Trobada Internacional per la Pau. En aquesta ocasió es va celebrar del 9 a l'11 de setembre a Sarajevo, amb el lema «Viure junts és el futur». Raquel Sancho, membre de la Comunitat de Sant'Egidio de Barcelona, ha participat en aquesta trobada de pregària per la pau que continua mantenint viu «l'Esperit d'Assís».

Per què s'ha escollit Sarajevo?

Aquest any fem memòria del 20è aniversari de l'inici de la guerra que va consternar aquesta ciutat. Sarajevo va ser durant molts segles una ciutat de convivència entre musulmans, cristians ortodoxos, catòlics i jueus. Tres guerres terribles s'han lliurat en aquelles terres. A l'inici del segle XX, al cor de Sarajevo, es va produir l'atemptat que va desencadenar la Primera Guerra Mundial i va marcar la història. Després, la Segona Guerra Mundial, i ara, fa 20 anys, els episodis dolorosos i recents d'una guerra fratricida que avui provoca records diferents entre les comunitats de Bòsnia i Hercegovina, records inscrits en els cors de molts ancians i adults.

«Viure junts és el futur.» Per què viure i no «conviure»? És massa agosarat parlar de convivència?

No és fàcil conviure si som diferents. Aquesta dificultat es manifesta a molts llocs del món i provoca molts sofriments. Per què és tan difícil conviure? A vegades sembla fins i tot impossible. Però en un món cada vegada més globalitzat, els homes estan destinats a viure junts. Això no pot ser una condemna inevitable o esdevenir un conflicte permanent. Conviure s'ha de transformar en un destí de pau. De Sarajevo, del cor de totes les religions, n'ha sortit un crit unànim: «El futur és conviure.» La complexitat i multiculturalitat de Sarajevo fan d'aquesta ciutat un paradigma de la convivència pel futur de totes les ciutats del món.

És possible viure junts veient, per exemple, la tensió i la inestabilitat al Pròxim Orient?

Quan veiem les imatges de dolor, de guerra o d'inestabilitat que ens arriben de tants llocs del món ens demanem com és possible viure junts? El que ha passat i el que està passant encara crea divorcis, murs i èxodes de població. Sembla que no es puguin ni aturar, ni arreglar aquestes situacions. Però cal mirar el futur sense por, deixant a un costat els prejudicis i la predicació de l'odi, mirant amb simpatia tots els pobles. Per preparar un futur de vida en comú en pau cal valentia i esperança. Aquesta visió de futur es pot construir educant els homes, les dones i els joves a la pau: ensenyant que la guerra és un mal, que la violència mai no es pot justificar en nom de Déu, que només la pau és santa, que el diàleg pot ajudar a resoldre problemes insuperables i que conviure manifesta la voluntat de Déu i la igualtat entre els homes.

És la primera vegada que totes

les parts religioses presents a Bòsnia s'apleguen per a una trobada comuna després de la guerra. Això ja és un èxit?

Sí, aquest fet ha estat un fruit de l'Esperit d'Assís. Ha tingut un significat extraordinari la trobada entre els líders religiosos de Bòsnia i Hercegovina: musulmans, cristians catòlics, ortodoxos i jueus, que des de fa 20 anys no s'havien trobat més per dialogar. El patriarca de l'Església ortodoxa sèrbia ha tingut la valentia d'acceptar la invitació de la Comunitat de Sant'Egidio, visitar Sarajevo i participar en la missa catòlica presidida pel cardenal de Vrhbosna-Sarajevo, Vinko Puljic. Era la seva primera visita des del 1992.

Sobre quins temes s'ha parlat?

A Sarajevo, com s'esdevé a cada Trobada Internacional per la Pau, hem viscut dies intensos de pregària i de diàleg. S'han organitzat fins a 27 taules rodones on s'han exposat temes transversals i de màxima actualitat, a través de la veu de personalitats i representants del món de la cultura, de la política i de religions d'arreu del món. Entre d'altres, s'han tractat temes com: els pobres, els joves i els ancians, el valor de la vida, el diàleg, la immigració, la

pregària i la pau, la gratuïtat, la globalització, les minories, el Mediterrani i els Balcans. També s'ha parlat d'Europa, d'Àfrica, de les religions a l'Àsia, de la primavera àrab o del 50è aniversari del Concili Vaticà II.

Per establir un diàleg autèntic i sincer, què es necessita?

Cal una simpatia humana i una comprensió espiritual de l'altre perquè el diàleg sigui eficaç i constructiu. L'amistat entre homes i dones de diferents cultures i religions ajuda a acostar-nos als altres, a dialogar i a crear la civilització del conviure. Cal fer callar les armes per fer sorgir un clima de confiança i de diàleg, i les religions hi tenen un paper important perquè canvien els homes des de dins, suscitant actituds pacífiques. Les religions parlen als homes i dones partint de la consciència de cadascú. Els homes que es transformen a si mateixos ajuden a canviar el món i estableixen les bases de la pau i del diàleg.

Quina és la responsabilitat de les religions?

Hi ha una diversitat entre els homes, però als ulls de Déu tots els homes són iguals. Les religions ho saben i ho han de dir i de viure en el cor de tots els pobles. Les religions ensenyen a viure aquella paraula clau que és responsabilitat. Les religions ens poden ajudar a conèixer els pobles de manera més humana i a créixer en aquest coneixement més humà. Del més profund de les diverses tradicions religioses sorgeix un missatge de pau i el valor del diàleg. Les religions no sacralitzen la guerra, encara que això succeís en el passat. No hi ha guerra de religions, sinó instrumentalització de les religions. Només la pau és santa, no la guerra. Han passat més de deu anys d'aquell terrible 11

de setembre del 2001, quan semblava que estava a les portes un conflicte de religions. L'herència d'Assís és esperança i profecia pel futur en un món que sempre més corre el risc de caure en el xoc de civilitzacions i religions. Cal no malaguanyar i custodiar aquesta herència de pau i de diàleg, fer-la créixer entre els joves, i en això els creients de totes les religions tenen molt a dir i, sobretot, a viure.

L'anomenat «Esperit d'Assís» va començar el 1986. Quins fruits s'han anat recollint al llarg d'aquests anys?

El conreu de l'art del conviure, any rere any, no deixa créixer les males herbes de l'odi i el prejudici entre qui és diferent. El primer fruit és haver estat fidel en tots aquests anys, que han estat difícils, i continuar. També s'han recollit fruits rellevants d'aquest esperit de diàleg i de pregària: la pau. El 4 d'octubre del 1992 es firmaven a Roma, ara fa 20 anys, els acords de pau que posaven fi a la guerra a Moçambic. El treball per la pau i la mediació s'ha allargat a molts altres països de tot el món: són fruits concrets. Es va afavorir la primera visita d'un Papa, Joan Pau II, a un país ortodox després de la Trobada Internacional per la Pau a Romania. El Concili Vaticà II subratllava que l'Església és «signe i instrument de la unió íntima amb Déu i de la unitat de tot el gènere humà» (LG 1). L'Esperit d'Assís és una icona concreta que visualitza moltes d'aquestes aspiracions dels pares conciliaris que es van desenvolupar en la declaració *Nostra aetate*. Les grans religions mundials, una al costat de l'altra en la pregària per la pau i un esperit d'amistat, maduren un diàleg obert per construir un món unit.

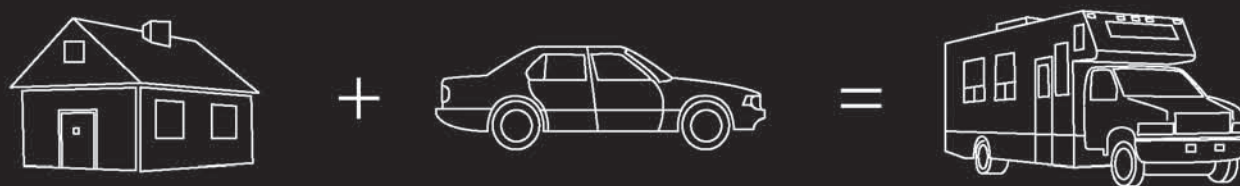
En temps de crisi com aquest la temptació és caure en el tancament, el racisme, la intolerància, la por, la violència... com sortir-ne?

Com deia el cardenal Martini, un gran company de l'Esperit d'Assís amb Sant'Egidio: «La trobada amb l'altre, el diàleg, ens ajuda a moure'ns d'una manera menys tancada sobre nosaltres mateixos i ens fa més capaços d'entendre la complexitat de la vida i del món. Només d'aquesta manera podem buscar junts les solucions als conflictes impossibles.» Hi ha un vincle intrínsec entre una actitud autènticament religiosa i la pau. En aquest esperit hem caminat any rere any, des del 1986, per moltes ciutats del món convençuts que la dimensió espiritual és fonamental per eliminar la guerra, els etnicismes, els fonamentalismes, els fanatismes, els prejudicis, la indiferència, la intolerància, la por o la violència. Però per això, cal ensenyar al món que les persones diferents conviuen. Que no només són paraules boniques les que han sortit de Sarajevo, sinó que físicament i realment és possible viure-les. Ens ho testimonien en aquestes trobades els homes i les dones de les diferents tradicions religioses, unes al costat de les altres, no unes contra les altres pel fet de ser diferents. La diferència no ha de ser un impediment o una maledicció sinó una benedicció.

«Cal una simpatia humana i una comprensió espiritual de l'altre perquè el diàleg sigui eficaç i constructiu»

¿y ahora?

DISEÑO + SOSTENIBILIDAD = W + W

W+W es el resultado de la ambición de Roca a la hora de incorporar soluciones nuevas, únicas e innovadoras en los espacios de baño. Una solución que combina diseño y sostenibilidad al unir el inodoro y el lavabo en una sola pieza. Su sorprendente diseño lo hace ideal para espacios reducidos, pero su gran aportación es la tecnología que permite reutilizar el agua usada en el lavabo para llenar la cisterna del inodoro. Un producto único que Roca ha hecho realidad.

Roca THE LEADING GLOBAL
BATHROOM BRAND
www.roca.com

Madrid

XLI Trobada de Rectors i Formadors de Seminaris Majors

La reunió, presidida per Mons. Josep Àngel Saiz, centra l'interès en la figura de sant Joan d'Àvila

Redacció
Madrid

Entre els dies 4 i 6 de setembre va tenir lloc a Madrid la trobada anual de rectors i formadors de Seminaris Majors organitzada per la Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats de la Conferència Episcopal Espanyola. En l'edició d'enguany s'ha treballat sobre *Sant Joan d'Àvila, formador de formadors*.

Mons. Saiz Meneses, bisbe de Terrassa, com a president de la Comissió Episcopal, va donar la benvinguda als nombrosos participants i en la seva presentació va emmarcar el sentit de les jornades d'aquest any.

La figura de sant Joan d'Àvila, que serà proclamat doctor de l'Església el diumenge 7 d'octubre, ofereix un ventall ampli de reflexió sobre la missió dels formadors en els seminaris en el moment actual. El prelat egarenc va subratllar la importància de viure arrelats en Crist, plens d'amor per l'Es-

glésia i els germans i amb un profund zel apostòlic en el context de la nova evangelització i l'Any de la Fe.

A través de la figura de sant Joan d'Àvila es va desenvolupar la trobada amb les ponències de Mons. Celso Morga, secretari de la Congregació per al Clergat; Gaspar Bustos, director espiritual del Seminari Major de Còrdova, i Mons. Joan Esquerda Bifet, director espiritual de la Universitat Urbaniana. També van tenir lloc diverses taules rodones i treballs per grups.

La Comissió de Seminaris i Universitats atén els diversos camps: els seminaris diocesans, tant majors com menors, elabora el pla de formació, prepara trobades i cursets per als formadors, i prepara la campanya Dia del Seminari;

les delegacions diocesanes de Pastoral Vocacional, que animen la pastoral de les vocacions sacerdotals i de les vocacions consagrades i preparen la Jornada Mundial de Pregària per les vocacions; els centres superiors teològics, és a dir, facultats de teologia, centres d'estu-

dis teològics dels Seminaris i Instituts Superiors de Ciències Religioses; les universitats catòliques en relació amb la seva identitat i específicament el que té a veure amb la Universitat Pontifícia de Salamanca; i la Pastoral Universitària i amb la pastoral de la cultura.

Huelva

El bisbe de Terrassa presideix l'eucaristia a Almonte

Redacció / Almonte

El dimecres 22 d'agost Mons. Saiz Meneses, bisbe de Terrassa, va presidir la missa a la parròquia d'Almonte, Huelva, davant de la imatge de la Mare de Déu del Rocío, en ocasió dels 200 anys de la celebració de l'anomenat «Rocío chico».

Amb motiu d'aquest Any Jubilar la Federació d'Entitats Culturals Andalus

a Catalunya va organitzar una peregrinació amb les confraries i germandats presents a Catalunya. En l'homilia el prelat va fer referència al significat de l'Any Jubilar en el context de l'Any de la Fe que l'Església celebrarà aquest curs. A la missa va cantar el Cor de la Hermandad Rociera de Cerdanyola del Vallès. En acabar la missa Mons. Saiz Meneses va saludar les autoritats presents i els confreres de les diverses germandats.

Anàlisi

La violència a l'Antic Testament

Teresa Solà
Doctora en Teologia Bíblica

A l'Antic Testament no es troba cap norma, cap precepte que s'ocupi de la violència en si. En tot cas, el tema pot ser objecte de reflexió tenint en compte el

concepte de Déu en els textos veterotestamentaris: què diu de si mateix, com es relaciona amb l'home, amb Israel, amb els altres pobles, etc. Igualment per aproximar la matèria s'han de llegir els textos referents a l'home: creat a imatge de Déu, la seva vida en família (dona, fills), en la relació laboral (com han de ser tractats els operaris), amb els pobles veïns. En aquestes breus ratlles potser no és el cas de presentar textos narratius per fer una casuística i passar a una teoria. Potser és més útil deixar-nos guiar per la reflexió profètica que denuncia el culte, sovint coartada de violència. L'Israel més antic és hereu d'un passat màgic i còltic dels pobles veïns que no facilita la irrupció de relacions més racionals i humanes. Però amb la fe jahvista comença un

camí de superació de la religiositat individualista i tancada, que fàcilment pot portar a la violència. Gràcies als profetes es va dibuixant la imatge del Déu d'Israel, Jahvé, com a Senyor de tots els homes, el qual vol que tots es considerin entre si com a companys de diàleg i de relació interhumana.

La reflexió profètica desmunta a poc a poc la categoria còltica d'enemic. La predicació de profetes com el Proto-Isaïes, Jeremies i Amós estableixen els trets humanitaris com manifestació de la voluntat de Déu. El Senyor no es complau en sacrificis i dejunis, sinó en el fet que cadascú vegi en l'altre un amic, un company. La tendència humanitzadora de la reflexió profètica es perllonga i fins i tot perfecciona amb la irrupció del pensament grec gràcies a la literatura sapiencial. Un exemple ben clar el tenim en el llibre del Siràcida: «Perdona les ofenses que t'hagi fet el teu proïsme, aleshores, quan preguis, Déu et perdonarà els pecats. Si un es manté furiós contra un altre... Com més llenya hi ha, més gros és el foc, com més fort és un home, més gran és la seva violència, com més ric és un home més creix la seva ira» (Sir 28, 9-10)

L'esquema còltic-màgic, amic-enemic apareix per última vegada en la literatura apocalíptica. Els homes són dividits en bons i dolents, en amics i enemics de Déu. Els bons s'autoentenen com a tropa de xoc de Jahvé. Després de l'esperada guerra d'aniquilació, vindrà el regne de Déu. Aquesta mentalitat era molt difusa en temps de Jesús. Però Jesús s'aparta d'aquesta concepció i destrueix l'esquema mental còltic amic-enemic de Déu. Ensenya que els que eren tinguts per enemics de Déu, els sense llei, els pecadors, etc. són, en realitat, amics. Malgrat tot, Jesús indica amb absoluta claredat qui són els violents, els enemics dels homes i de la humanitat: els injustos, els prepotents que oprimeixen en nom de Déu. A aquests Jesús no els declara la guerra, sinó que els manifesta una oberta contraposició. Demana expressament amor als enemics i actes concrets d'ajuda als adversaris: «Doncs jo us dic: estimeu els vostres enemics, pregueu per als qui us persegueixen» (Mt 5,44).

Aquesta és la decisiva i definitiva desmitificació i descultualització de la categoria d'enemic i de la dialèctica de l'odi: perdó en lloc de venjança.

Punt de vista

Josep Oriol Pujol i Humet
 Director general de la Fundació Pere Tarrés

Pal·liar la pobresa infantil des de totes les perspectives

La crisi econòmica dificulta encara més que les persones, i especialment els infants, puguin trencar la barrera de la classe social en la qual han nascut. La pobresa, malauradament, l'hem fet hereditària i la falta d'oportunitats la cronifica. Argumentar la injustícia de la situació no ens sembla necessari. Estem convençuts de compartir amb el lector el desig d'una equitat mínima universal en la qual tothom hauria de tenir unes condicions mínimes per viure i desenvolupar-se. Malgrat aquests desigs, en el nostre món desenvolupat, a la Catalunya del 2012, un 25% dels infants viuen per sota del llindar de la pobresa, vol dir que tenen una renda mínima inferior al 60% de la mitjana.

En aquest context, qui treballa amb els febles es planteja diàriament com trencar el cercle viciós de la pobresa. Quan coneixes uns germans d'una família pobre, però els veus amb capacitat, vius, alegres, t'indignes amb el que sembla un destí impossible de canviar per les circumstàncies dels pares. L'equip de Càritas, així com persones d'altres organitzacions que treballen per als altres com la Fundació Pere Tarrés, hem col·laborat amb una consultora per definir el programa PAIDÓS. Aquest es proposa analitzar i combatre les diferents causes concretes que cronificarien la pobresa infantil d'unes 60 famílies en quatre projectes concrets que en una primera etapa se situen a Barcelona, l'Hospitalet i Sant Adrià de Besòs.

Com deia en l'acte de signatura del conveni de col·laboració, es tracta del somni de qualsevol treballador o educador social. Poder intervenir des d'un enfocament holístic, que tingui en compte les febleses dels pares: atur, consum de tòxics, tracte violent, pocs coneixements sobre la cura dels infants... és combatre d'arrel les causes que podrien portar els fills a repetir esquemes. Ensenyar els infants a jugar, fomentar la seva autoestima, reforçar-los aquells aprenentatges que seran el fonament d'una socialització correcta els fa créixer i complementa l'acció dels pares. Es tracta de donar les eines que n'afavoreixin les capacitats.

Si som capaços de fer-ho bé, amb el màxim rigor, juntament amb la capacitat de resiliència de cada infant, haurem pogut demostrar com tothom se'n pot sortir, d'uns primers anys marcats per l'escassetat. I el que és més important, haurem ajudat un nombre important de menuts, un per un, a créixer en plenitud com a persones. És formidable poder participar en un projecte d'aquestes característiques.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
 Degà del Capítol Catedral de Barcelona

Tècniques per motivar

Vaig prometre que tornaria a escriure sobre la persuasió. És un tema constant. Fins i tot emocionant. «Estem sotmesos a tota mena de tècniques dirigides a motivar les nostres decisions en un sentit o en un altre.» No us estranyin les cometes. És que, sovint, els meus pensaments troben qui els ha escrit o descrit millor. Una creu —segons com es miri— per a un escriptor. Però també una oportunitat per trobar la dimensió més exacta del propi pensament.

«Gairebé tothom mira de maneflejar-nos amb bones o males intencions.» Afirmació molt clara. La justifiquen la publicitat, les notícies dels diaris, internet, el cinema, els mítings... El problema és que no s'impeideixin les nostres decisions. Això depèn de nosaltres. Hem de saber ser crítics, és a dir, necessitem decisions personals. Com és possible? Les idees, les imatges pu-

blicitàries, la propaganda ens criden l'atenció. I, de vegades, ens són una veritable temptació. «La nostra intel·ligència, escriu un periodista, és molt vulnerable, té una propensió enorme a la credulitat, a la confusió sentimental, al miratge, als prejudicis.»

Què ens demana la naturalesa? «Que siguem sectaris, que defensem el grup a què pertanyem, que desconfiem de l'estrany, que seleccionem la informació que corrobora el nostre punt de vista i exclouem l'altre. Estem absolutament segurs de coses que desconeixem.»

Essent així les coses, com podem arribar a la veritat, a la realitat, a la raó? Si sempre som a la corda fluixa! L'escriptor explica que l'any 2002 van donar el Nobel d'Economia a un psicòleg. Per què? «Pels seus estudis sobre la irracionalitat de moltes decisions econòmiques.»

Quin antídote? Quina medicina pot ajudar les nostres limitacions? «La filosofia, és a dir, el pensament crític, que consisteix a saber distingir les raons de les emocions i a dirigir a cada persona que ens dona una informació dues preguntes essencials: "I com saps que això és veritat? I per què m'ho dius?" Feu la prova i veureu que és un mètode senzill, però eficaç.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja
 Capellà del Montanyà
 (ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Cap altra crisi?

En l'article anterior deia que les bodes tal com se celebren avui volia que se suprimissin i que cal insistir en la preparació a la vida cristiana matrimonial. La festa pot desaparèixer, de la mateixa manera que no se celebren peticions de mà i es van suprimir les esponsalles, i ningú no està inquiet. El que és important no és el banquet o la satisfacció vanitosa d'un vestit. Sentim una set de felicitat imperiosa que de vegades confonem amb el triomf o el plaer.

L'ésser humà és un ésser festiu, però la parella cristiana pot posposar la comunicació del seu matrimoni, i compartir amb familiars i amics el naixement del primer fill, la inauguració de l'habitatge o la presentació del cònjuge. Són exemples. No nego que les altes esferes de l'Església i els seus buròcrates s'han de reformar. El que m'és urgent és la meua reforma i la d'aquells amb qui em relaciono.

Acabaré amb una crisi que em preocupa. El desig de Jesús va ser que visquéssim en comunitat. Els primers nuclis cristians van ser domèstics. Va arribar al camp i es van estructurar les parròquies. Paral·lelament van aparèixer noves formes de vida: cenobítiques, mendicants, etc. Els «tercers ordes seculars» van ser, segurament, l'origen de les associacions, moviments, pies unions i altres, que abunden tant. Busquen el reconeixement jeràrquic i, generalment, l'aconsegueixen. Però una cosa són els estatuts i una altra posar-los en pràctica. Tot i que els actes de compromís estiguin ben aprovats i siguin ben sincers, no podem ignorar que un dels mals del nostre temps és l'actuació sectària freqüent. Ningú no s'atreveix a anomenar secta una institució aprovada, que dona bons resultats a curt termini, malgrat que després es torni plaga i que amenaci de convertir-se en pandèmia.

Guarint el mal, i de manera discreta, apareixen els cristians de parròquia, que ni tan sols s'atreveixen a anomenar-se així. Oberts a la Gràcia, a la vitalitat de l'Església Universal, sense consignes reservades, ni procediments iniciàtics, ni tancades. Un dels ressorts que faciliten aquest canvi ha estat la despreocupació per les línies divisòries parroquials. Una persona no necessàriament se sent vinculada al lloc on dorm, potser està més bé on treballa o estudia on es troba amb els amics. Qualsevol d'aquest és un lloc apte per celebrar-hi la fe, sense que la condició on consignes més o menys ocultes. L'home és l'animal capaç de comprometre's i, tant de bo, ho sigui sempre amb l'Església, sense condicionaments d'una organització, malgrat que tingui molta importància social o econòmica.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Com s'hipoteca el futur de Catalunya?

Dues forces bloquegen les inversions de futur de Catalunya: l'Estat espanyol i la reacció interna del país.

Espanya boicoteja de manera sistemàtica les inversions a Catalunya. Es va preferir que Disney marxés a París abans que edificar-lo en territori català. Eurovegas no podia triomfar a Catalunya. Els mecanismes de l'Estat es van posar al servei de Madrid, que ha ofert tota mena de facilitats. Si hagués anat a Barcelona, cosa que només un ingenu podia esperar, els canvis legislatius que exigeix el projecte d'Adelson no haurien arribat mai. Ara serà tot més fàcil. El corredor del Mediterrani està gairebé vetat en contra de l'opinió de Brussel·les. Es tornen terrenys als propietaris, la qual cosa impedirà desdoblar la N2 en algun tram. Esperanza Aguirre va afirmar que l'opa de Gas Natural, amb el trasllat previsible de seu d'Endesa a Barcelona, era una «mala notícia» pel fet que «marxés del territori nacional» i que «abans alemanya que catalana». Va acabar sent italiana. El port de Barcelona també té grans problemes i l'aeroport del Prat està sotmès als interessos de Barajas. Exemples, interminables.

«Una societat madura és crítica, però no bloqueja mai res ni ho accepta tot de manera sistemàtica»

La reacció interna de Catalunya està instal·lada en la cultura del no. En el cas d'Eurovegas, les raons per oposar-s'hi tenien molta consistència, però en la majoria d'altres casos, no. El juliol passat, els diputats del PSC van votar al Congrés, per no desmarcar-se del PSOE, a favor del corredor ferroviari central. Ningú no va creure en «un error inexcusable». La immersió lingüística es considera modèlica a Europa, però el PPC no està per la feina. Si el FC Barcelona vol realitzar algun projecte urbanístic, surt l'associació de veïns de Les Corts per bloquejar-lo tot, mentre que el Bernabéu té carta blanca com el color de la seva samarreta. A Tarragona li toca la loteria amb el projecte Barcelona World, però se'n rebutja radicalment el nom. Es va fomentar l'oposició a Benet XVI quan va dedicar el temple de la Sagrada Família, malgrat l'impacte mediàtic incalculable a escala mundial. Forces polítiques, enfrontades a les retallades, van elevar el dèficit català de manera irresponsable i impune. Exemples, interminables.

Una societat madura és crítica, però no bloqueja mai res ni ho accepta tot de manera sistemàtica. A Espanya, concretament a Madrid, la permissivitat total, impulsada per esquerres i dretes, condueix a un gegantisme ingovernable. A Catalunya, el bloqueig estatal i l'oposició interna acaben inexorablement en paràlisi. Preocupant.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Vull ser la teva família

De cop i volta, algú es converteix en un regal de Déu i en una explicació realista però tendra, dels esdeveniments quotidians. És aleshores quan aquests esdeveniments recobren un nou sentit i ens ajuden a continuar el camí, si és que alguna vegada sentim la temptació d'aturar-nos o de tornar enrere.

Això és el que he viscut aquesta setmana amb uns amics sensibles a la vida, a la persona, a l'amistat, a l'amor i a tot allò que constitueix l'espurna de la vida.

«No hi ha pobresa més gran que la solitud»

«La vostra tasca —em van dir— és aquesta: vosaltres us acosteu a aquells dels qui tots ens allunyem», i em van venir a la memòria les paraules d'un captaire que es definia a si mateix com l'invisible. «Passen pel meu costat i no gosen ni mirar-me. Ja no demano que em donin diners. A vegades tan sols voldria que em miressin o que em veiessin.» El primer dimarts que vaig tornar a fer les meves visites habituals a la presó, després d'unes vacances, algú em va dir una cosa que confirma aquella dita de la mare Teresa de Calcuta: «No hi ha pobresa més gran que la solitud.» En veure'ns ens vam fer una forta abraçada, d'aquelles que surten d'una estimació autèntica i ens fan retornar a l'abans-d'ahir com si no fes tres setmanes que no ens vèiem. Tots dos ens havíem trobat a faltar, però la seva situació era completament diferent de la meua. Jo havia estat envoltada de gent que m'estima: família, comunitat... Allà, entre reixes, el meu amic estava i es sentia sol enmig de 1.600 homes. La família que li queda està molt lluny, i no sap res de la seva situació actual. Una situació que ell defineix com «un mal pas que m'ha canviat la vida i m'ha portat a un lloc que no hauria pogut imaginar mai per a mi». Ja fa dos anys que es troba privat de llibertat i encara recorda aquells primers dies en els quals li semblava que el cor no ho podria resistir.

Ara em diu que espera cada setmana amb ànsia aquesta estona que passem junts per poder parlar, sentir el calor de l'amistat, la comprensió de no ser jutjat, la pau del qui viu fora d'aquest món tan diferent, el goig de saber que per a algú no és un delinqüent, sinó una persona que va tenir un mal moment i ara ho està pagant.

Potser per a molts presos aquesta estona setmanal és la de la visita familiar. Per a ell jo sóc la seva família.

Les paraules d'aquell altre amic, i la seva definició de la nostra tasca, s'han convertit per a mi en una gran responsabilitat. I també, per què no dir-ho, en un gran goig.

Zoom

Carne Munté

Un vídeo ofensiu amb l'islam ha desfermat una revolta contra les ambaixades nord-americanes en diversos països del Pròxim Orient. Ara com ara, se sap poca cosa de qui hi ha al darrere realment d'aquest producte audiovisual que fa mofa de la figura de Mahoma, però el que està clar és que a algú li deu interessar desestabilitzar la zona.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA
(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA
(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL
24 H. AL DIA

Informe-vos-en al telèfon: 934 092 810
Fax: 934 092 775 -
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

Des del monestir

La mercè de la Mare de Déu

És veritat que aquest escrit apareix en vigílies de la coneguda festa setembrina d'aquella a qui el poeta Josep Carner canta així: «Tornes en la gentil escampadissa / de fulles voleiant sense deler: / sota la pluja dolça i fonedissa, / Mare de Déu de la Mercè.» Valgui per als devots barcelonins. Tanmateix, més que no pas parlar precisament d'aquesta advocació, en què «mercè» pot ser equivalent de misericòrdia, perdó, redempció o rescat de captius, voldria subratllar que la Mare de Déu en si mateixa és un obsequi de Déu, una gràcia o favor excepcional que ell ens ha fet, una Mercè.

D'altra banda, la Mare de Déu la trobem com qui diu a tot arreu; casolana, senyora d'ermites, veïna de cada poble, naturalitzada en tots els països i continents. Essent la mateixa, ens acull a cada lloc

d'una manera diferent, amb fesomia pròpia. Cada nom amb què l'invoquem ens en mostra algun aspecte, i a vegades sembla que la sentim més propera, que ens arriba més endins. És Maria en la història i en la nostra vida, en la geografia i en el temps.

Maria de la mercè, també, perquè ella ajuda i reparteix béns o gràcies. Me n'ha fet una de ben concreta aquest estiu passat. M'ha regalat, inesperadament, un breu pelegrinatge a Lourdes (Lords per als occitans i puritans). Tres dies, entre anar i tornar. Una estada breu però molt aprofitada. En dos cotxes de quatre places, el rector de la parròquia, que hi va cada any, dues noies col·laboradores, una malalta amb cadira de rodes i la

seva cuidadora, un germà de comunitat i jo. No explicaré pas què és Lourdes, ho coneixeu de sobres; dic tan sols les meves impressions. La tarda d'arribada, el solemne culte eucarístic a la moderna basílica subterrània (plovisquejava), i a la nit la processó del Rosari amb els fanalets, cantant, gent de tota llengua, edat i condició. Lourdes és un exemple d'organització, de fe i pietat, de solidaritat. Els malalts en primer lloc, salut del cos o de l'esperit per a tots, l'aigua de la font i per banyar-se ritualment a la piscina... i aquella Mare de Déu a l'aire lliure, sobre la gruta, a l'abast de totes les mirades, de nit i de dia, vora el riu... Enganxa. Per a mi ha estat una mercè, un present de la Mare de Déu. I aquest santuari únic és, sens dubte, un do perenne de la Immaculada a tot el món.

Jaume Gabarró
Monjo de Solius

La sal de la terra

L'àngel de Burundi

Burundi és un país pobre del cor d'Àfrica, situat a la zona dels Grans Llacs. Des de la seva independència de Bèlgica, el 1962, la població ha patit assassinats i una llarga guerra civil entre hutus i tutsis. Una guerra encesa des de la política i convertida en una batalla fratricida amb centenars de milers de morts.

En aquest context de violència sorgeix una dona excepcional, Marguerite Barankitse, tutsi. Els hutus van assassinar 62 dels seus familiars tutsis. Malgrat tot, viu l'Evangeli a fons (és catòlica) i veu tothom com un germà. És coneguda com «l'àngel de Burundi», però ella prefereix que li diguin Maggi. Diu que si no fos cristiana s'hauria suïcidat. Fugint de l'horror va trobar hutus que estaven en perill i els va amagar a l'arquebisbat de Ruigi. Un grup de tutsis, amb alguns dels seus familiars biològics, la van colpejar i lligar i davant

seu van matar 72 persones. Va córrer a la capella i va dir: «Tu no ets el Déu amor», i llavors va sentir la veu dels seus primers 7 fills adoptats, 4 hutus i 3 tutsis, que sortien de la sagristia on s'havien amagat amb altres supervivents. El 1996, la Maggi va enterrar 55 persones en una fossa comuna. Les havien massacrats. Durant un mes no va pronunciar cap paraula. Després va obrir Shalom, una llar de pau per lluitar contra l'odi fratricida, on ha acollit més de 20.000 nens i nenes orfes, que també considera els seus fills. Són menors mutilats, cecs, malalts de sida, criatures violades, nens soldats que només sabien matar... La seva primera filla adoptada, la Chloé, una nena hutu, ara és metgessa de l'hospital que la Maggi ha construït al poblet Shalom, a Bujumbura. El xofer de la

Maggi era un nen soldat que amb una arma la volia fer agenollar. Ella s'hi va negar, perquè cap mare s'agenolla davant del seu fill, i li va dir que la persona que li havia donat l'arma tenia els seus fills estudiant a l'estranger. Llavors li va oferir una vida digna.

Durant el conflicte els hutus la consideraven una espia i els tutsis, una traïdora. Ningú no volia els seus nens, però ella ha lluitat incansablement per crear una nova generació basada en la pau i la convivència interètnica. Està amenaçada de mort. Els soldats de les milícies temen que quan els nens orfes siguin grans es vengin d'ells, que són els assassins dels seus pares. La Maggi ensenya els fills a perdonar. La violència és l'arma dels dèbils. Un dia a la presó va rentar el presoner que havia cremat les seves tietes. El seu perdó és potent. És estimar el teu pitjor enemic, com el teu germà.

Montserrat Esteve
Periodista /
emmontserrat@hotmail.com

Mirada al món

Somàlia: el repte d'un nou president

S'han celebrat noves eleccions presidencials a Somàlia. Dos eren els principals contendents: Sheikh Sharif Ahmed i Hassan Sheikh Muhammad. Ha guanyat Muhammad, que s'ha endut la victòria amb 190 vots a favor contra 79 del seu opositor. La gran pregunta és saber si l'estrena del nou líder aconseguirà portar canvis rellevants i millores significatives per a la població, delmada iafligida pels conflictes intermitents que duren més de 20 anys. Milers de somalis han fugit, i han abandonat casa i terres, pobles i poblats.

Amb l'arribada el 1991 de les *shabbab* (joventuts islamistes), l'odi endèmic, la violència sectària i la pirateria marítima han fet de Somàlia un dels països més insegurs de la terra. No per a visitants, turistes i viatgers, sinó per als homes i dones somalis que afronten els reptes dolorosos de la vida quotidiana.

Tot ha caigut en mans dels anomenats Senyors de la Guerra, que gestionen no solament el

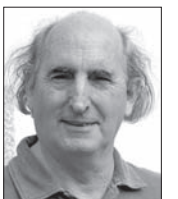
territori, la política i els negocis, sinó que també tenen a les seves ordres grups criminals, bandes organitzades i pirates entrenats. Per si no n'hi hagués prou, Somàlia és el país que comercialitza el *qat*, la fulla d'un petit arbust que es mastega lentament. Té els efectes estimulants i nocius d'una droga, declarada com a tal per l'OMS el 1980. Crea un estat d'eufòria, causa embriaguesa i moltes vegades provoca deliri. Al mateix temps atenua la fam i sovint el seu ús acaba en desenfrenament i violència. La comercialització del *qat*, que a l'Àfrica oriental és conegut també amb el nom de *miraa*, és un negoci molt lucratiu i rendible. Però no hem d'oblidar els estralls devastadors que causa en la salut.

I el fil conductor de tot aquest guirigall somali (terres, negocis, pirateria, segrestos, assalts, vio-

lència, etc.) és el combat per la imposició i l'aplicació de la llei islàmica (*shari'a*). Per ara és l'espai logístic i un dels planters preferits d'Al-Qaeda a l'Àfrica.

El nou president, graduat de la Universitat de Mogadiscio el 1981, ha treballat a la Unicef com a educador del seu poble. Però la guerra intermitent, la inseguretat ciutadana i l'expulsió inesperada de l'organisme de terres somalis van obrir la porta de Muhammad perquè fundés el Partit del Desenvolupament i de la Pau. Amb aquesta nova formació política ha guanyat unes eleccions, gestionades més pels cacics, mandarins i reietons de dins i fora del país, que pel vot democràtic de la població. El president Muhammad ha salvat la vida en la seva primera aparició pública en ser objecte d'un atemptat criminal. Només desitgem que la seva elecció obri la senda del progrés i de la pau, seguint l'eslògan de la seva formació política.

Justo Lacunza Balda
Pare blanc, arabista-islamòleg,
des de Madrid

Viure sense pressió

És forta la pressió que sofrim personalment i amb freqüència imposem als nostres fills per ser els millors, per aconseguir la medalla, per no quedar els segons. Per contrast, en tornar de la feina observo cada dia com un gos llaurador preciosos condueix un invident pels carrers i aconsegueix que aquesta persona pugui tenir, dins de les seves limitacions, una vida més fàcil. És el gos llaurador el millor? És intel·ligent, dòcil, d'una gran ajuda en els rescats, és fàcil d'ensinistrar i no obstant això mai arribarà el primer en una cursa si hi hagués un llebrer o potser serà de menys utilitat que un sant Bernat a la neu.

Arribo a la conclusió que cadascun de nosaltres tenim el nostre paper en la vida i que és igual ser el desè de deu si amb això hem complert amb les nostres possibilitats i no ens deixem frustrar amb constants comparacions d'habilitat, talent, posició o instrucció.

PILAR CRESPO ÁLVAREZ
Tarragona

Una imatge val més que mil paraules

En qualsevol manifestació més o menys important s'ha de comptar sempre amb el ball de xifres, que acostuma a ser un ball molt mogut: centenars, milers, milions... Vull dir que, sense deixar d'escoltar les xifres, fem la nostra reflexió personal a la vista de la realitat que hem tingut al davant.

M. DOLORS PUIG USTRELL
Terrassa

Llums de fe

Són com llantions encesos en honor a Déu. Uns, amb la llum més forta; altres, amb menys. Això és el que he viscut en una missa celebrada en una residència d'ancians. Hi havia prop de cinquanta participants. L'homilia va ser curta i encertada. El mossèn va remarcar coses tan senzilles com la importància del somriure envers els altres i el simple fet de dir la paraula «gràcies».

Uns oients que, malgrat la seva delicada salut o la seva tristesa per ser lluny de la llar, no estan allunyats de Nostre Senyor. Segueixen el camí que van començar fa molts anys. Han recorregut moltes etapes i ara, potser més a prop del final de la cursa, continuen fidels a Jesús, «el Ben Estimat», com diu santa Teresa de l'Infant Jesús. Quanta fe vaig poder veure en menys de mitja hora! Llantions que són un exemple a seguir. Tant de bo que nosaltres arribem així a la nostra vellesa!

JUAN RIBAS
Barcelona

La natura, temple de Déu

Un temple, no fet per mans d'homes, sinó per Déu mateix...

«I Déu tot ho ha fet bé» (Gènesi 1,31).

I escoltem el cant dels ocells constant, refulgant entre les verdes branques dels arbres, saltironant..., lloant Déu amb les seves melodies...

I mirem el Cel, tan blau, tan lluminós...

I els raigs de sol que ens alegren...

I les herbes, i els arbres..., i les flors...

Tot és harmonia a la natura.

Tot és harmonia, és obra de Déu, qui és Harmonia infinita.

I l'oreig suau de l'aire...

I a voltes els xiscles estridents d'algunes aus...

I el vent impetuós, i la pluja, i la tempesta...

Com no veure en tanta meravella la Mà provident de Déu? Déu que ens estima, Déu que tot ens ho dona.

Déu, Pare amorós, que alimenta els ocells (Lc 12,24)

Déu, Pare amorós, que vesteix les flors (Lc 12,27)

Mirant i admirant la natura... sorgeix espontani l'agraïment al Criador...

«Déu meu, que heu fet les coses tan belles» (*Cant espiritual*, de Joan Maragall), com ens diu el poeta.

Com serà la Bellesa de Déu, quan és tan bella la seva obra?

«Ni l'ull ha vist mai... ni l'orella ha sentit...» (1Cor 2,9)

Només l'Amor que Vós poseu al cor pot entreveure un petit esquitx de la Bellesa infinita d'un Déu Pare que estima infinitament.

I l'Agraïment, i la Lloança...

Gràcies, gràcies infinites...

Déu estima, Déu ens estima...

Només podem agrair.

NÚRIA VIÑOLAS ESTEVA
Missioneres Germanes de Betània
Cornellà de Llobregat

Proposta per a Mn. Nicolau

Sóc un subscriptor de *Catalunya Cristiana*. Proposo al col·laborador Mn. Francesc Nicolau, que tracta tan bé els temes científics, que ens faci algun comentari sobre la notícia que sortia el 29 d'agost passat en el suplement «Cultura/s» de *La Vanguardia*, sota el títol «Davant la vida artificial. Arribarà el dia en què un robot tindrà consciència, o en què es podrà crear una cèl·lula viva en un laboratori». Crec que és un tema molt important, sobre el qual Mn. Nicolau ens podria orientar.

Mn. JOSEP RUAIX i VINYET
Mojà

El sentit de la nostra existència

La vida és una realitat viscuda, però al cap i a la fi és un somni que hem viscut, que queda enrere en el passat. És com una cursa que realitzes fins que arriba la fi de la cursa o la fi de la vida que has viscut. Però en tot aquest procés hi ha alguna cosa més que la vida. Hi ha l'amor, que és propi de la mateixa existència i ens ajuda a superar les dificultats que es creuen en el camí de la nostra vida. Si no fos per aquest sentiment o virtut, el viure no tindria color ni hi hauria valors humans que ens fan viure i ens fan respectar la nostra personalitat. I si l'amor està ben desenvolupat, també respectem l'existència dels nostres germans, tot equilibrant la nostra convivència humana, que té un gran valor psicològic i espiritual

que ens pot donar més o menys felicitat en la nostra convivència.

El sentit de la nostra existència és com una gran obra, promoguda per la mateixa naturalesa i justificada pel caliu de l'amor, que ens encamina i entén el nostre ésser en una convivència solidària, cosa que ens beneficia a tots els humans si aquesta estimació arriba fins a l'ànima, dominant tota criatura humana.

SALVADOR PAÑELLA LONGAN
Barcelona

Turisme i ecologia

La Santa Seu ha fet públic el missatge amb motiu de la Jornada Mundial del Turisme, que se celebrarà el proper 27 de setembre, amb el lema «Turisme i sostenibilitat energètica: propulsors del desenvolupament sostenible». També en aquest àmbit l'Església vol oferir la seva aportació, des de la convicció que té una responsabilitat respecte de la creació. És possible i desitjable promoure una cultura del turisme responsable, de manera que arribi a ser respectuós amb la dignitat de les persones i dels pobles, accessible a tothom, just, sostenible i ecològic. I, precisament, en un moment en què es té molt present la preocupació pel medi ambient, és una bona ocasió per recordar que no podem separar aquesta qüestió d'una ecologia humana adient, entesa com l'interès pel desenvolupament integral de l'ésser humà.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Estem salvats o no?

Dr. Mateo, primerament, vull agrair-li la seva secció «El Consultori». En segon lloc, li plantejo el dubte següent: els cristians diem i creiem que Jesús va morir per salvar-nos dels nostres pecats. Si estem salvats, per què el pecat forma part del nostre ésser?

Gràcies, també en primer lloc, per la valoració que fa d'aquesta humil secció del nostre setmanari. La pregunta que em planteja, curiosament, és una de les preguntes que rebo de manera més reiterada. Com conciliar la plenitud i el caràcter definitiu de la redempció realitzada per Jesús amb la interinitat de la nostra condició pecadora? Vostè diu que el pecat forma part del nostre ésser. Caldria matisar aquesta afirmació perquè podria donar a entendre que el pecat és element constitutiu de la nostra naturalesa humana i això és un greu error teològic. Diem, i amb raó, que Jesús es féu en tot com nosaltres llevat del pecat. Si el pecat fos un element constitutiu del nostre ésser humà, aleshores Jesucrist no hauria estat plenament home! Ja veu vostè que en qüestions teològiques cal filar prim. Més aviat hauríem de dir que el pecat és allò més antihumà que existeix, és allò que fa malbé l'home. Tampoc no el podem concebre com una malaltia que ens cau al damunt. El pecat és fruit d'un mal ús de la llibertat. Sempre hem de parlar del pecat en categories personals. Es tracta de la situació d'una persona que ha optat viure al marge de Déu, escollint el mal amb deliberada consciència. A vegades es diu: «Pecar és humà.» En el fons es confon culpabilitat amb finitud. No és el mateix ésser finits, limitats, que pecadors.

La redempció del Crist, efectivament, és un acte de llibertat i amor del Fill de Déu que ens obre la possibilitat de viure una vida nova, recomençar de nou en una relació de comunió filial amb Déu i fraterna amb els germans. Fruit de la redempció és el perdó sobreabundant dels pecats. Però això no és una realitat automàtica. Cal rebre aquest perdó en la fe i la conversió. La gràcia del perdó i la regeneració que esdevé en el Baptisme és una oferta generosa i magnànima de Déu. Però cal un requisit indispensable per part nostra: l'acceptació. Cal dir sí, «accepto Déu meu el nostre perdó i la nostra gràcia». I això es concreta en una vida nova. El papa Benet en la seva coneguda encíclica parla de *spe salvi*: «salvats en l'esperança». La plenitud de la salvació i la possibilitat de no perdre-la esdevé només passada la porta de la mort. Mentrestant, tenim la trista possibilitat de recaure en el pecat però també d'aixecar-nos. No va ser per això que Jesús instituí el sagrament de la Penitència?

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 -
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Paraula i vida

Una espiritualitat per a un temps de crisi

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El 10 d'agost de 1218, a la catedral romànica de Barcelona, es va celebrar un acte que ha quedat gravat per sempre en la memòria de la nostra història religiosa. Aquell dia van fer la seva professió religiosa els primers membres de l'Orde de la Mare de Déu de la Mercè, la festa de la qual celebrem demà. Sant Pere Nolasc —veritable fundador de l'Orde— va ser el primer a rebre l'hàbit com a religiós i ell mateix ho va imposar a continuació als seus primers companys.

Els protagonistes d'aquell acte, juntament amb Pere Nolasc, van ser el rei Jaume I, que va posar els primers mercedaris sota la protecció de la corona catalano-aragonesa i els va concedir l'escut de les quatre barres catalanes, i el bisbe de Barcelona Berenguer de Palou, que els va concedir portar en el seu escut la santa creu, titular de la catedral barcelonina.

Naixia així un orde religiós, avui estès per tot el món, que ha donat lloc a una gran obra de redempció de captius, amb un esperit profundament cristià que s'ha anat adaptant a les noves necessitats de la *redempció de captius* de les esclavituds de

tots els temps. El passat 17 de gener, el pare general de l'Orde convidava la família mercedària —l'Orde i les 13 congregacions nascudes posteriorment que s'inspiren en aquesta espiritualitat— a entrar en un «temps d'Advent», tot esperant amb anhel la celebració dels 800 anys de la constitució de l'Orde, que es compliran el 2018.

Quina significació pot tenir per a nosaltres, cristians d'avui, aquest record d'un fet de la nostra història religiosa? Em sembla que la resposta pot ser aquesta: ha de servir-nos com a invitació per treballar, personalment i col·lectivament, per al bé de tots els nostres conciutadans.

La presència dels cristians en la societat està impregnada d'amor a les persones i a les institucions. El nostre amor al país i a la ciutat de Barcelona forma part de l'amor al proïsme, que és en el nucli mateix de la fe cristiana —l'amor a Déu i l'amor al proïsme com a manaments inseparables— i no només en la seva dimensió individual, sinó també en tota la seva realitat social.

L'obra de la Mercè, en el temps del seu naixement, va ser una iniciativa d'una gran solidaritat amb els

membres més necessitats de llibertat d'aquella societat. Però l'obra mercedària no pot ser només entre nosaltres una pàgina exemplar del passat. Hem de comprendre i viure aquesta espiritualitat mercedària en aquests temps de crisi econòmica, que posa moltes persones i moltes famílies en la situació de no poder atendre les seves necessitats més bàsiques. Les estadístiques ens diuen que en alguns punts del nostre país més d'un 25% de les famílies han d'afrontar una situació de veritable misèria. El pare Jacint Alegre, fundador del Cottolengo de Barcelona, deia: «Fets, fets i no només paraules». Doncs bé, la presència amorosa i solidària de moltes persones de tota condició i religió, i també de molts cristians i cristianes, és per fortuna un fet i un inequívoc compromís a favor de la justícia i la solidaritat.

Que ens ajudi a convertir-lo en realitat la Mare de Déu de la Mercè, que a Canà de Galilea es va mostrar solidària amb la necessitat d'aquells nuvis. I que ens ajudin sant Pere Nolasc i santa Maria de Cervelló, dues grans figures barcelonines que són un exemple de la misericòrdia activa envers els necessitats del seu temps i de tots els temps

Als quatre vents

Dues festes grans

Mai no oblidaré que, al cap de pocs dies de la meua consagració episcopal, em va correspondre la sort de presidir les cerimònies religioses pròpies de la festivitat de Santa Tecla i de la Mare de Déu de Misericòrdia, tan entrançables per als cristians de Tarragona i de Reus des de fa segles.

En l'actual festivitat de Santa Tecla, giro de nou els ulls a la relíquia del seu braç venerat i al record de la vida d'aquesta santa deixeble de sant Pau les empremtes de la qual són tan notables encara avui a l'actual Turquia, a la ciutat d'Icni, l'actual Konya, on va néixer la popular Santa.

Recordo el viatge que vam fer fa un temps a aquests territoris, corresponent a una amable invitació que ens va permetre sentir l'emoció de trepitjar la terra on es va desenvolupar la primitiva Església, fins al punt de ser a Antioquia on per primera vegada es va utilitzar el nom de *cristians*. Amb especial il·lusió vaig celebrar la santa missa a la modesta església de Sant Pau i Santa Tecla de

Konya, i vaig visitar altres ciutats entrançables, com Tars, la ciutat de l'Apòstol, o Istanbul, on es manifesta la qualitat de pont entre Orient i Occident, situació que ens remet al desig de sant Fructuós, manifestat al soldat Fèlix, d'evangelitzar tot el món. Els sants ens porten a Déu. Aquesta és la raó del culte que l'Església els tributa i la que justifica i fa recomanable la seva presència plàstica en els temples. Santa Tecla ha portat moltes persones a honorar aquell a qui Tecla honorava i per qui va patir cruents martiris.

Per altra banda, la persona més santa que ha existit és la Mare de Déu, i a ella ens dirigim en les seves nombroses advocacions, entre elles la de la misericòrdia. I es dona la circumstància que en el calendari podem celebrar la festa de la Mare de Déu de Misericòrdia molt a prop de Santa Tecla. Si aquesta última té a la catedral de Tarragona el centre de la veneració, la festa mariana, a la nostra arxidiòcesi,

té el seu centre espiritual al santuari que li està dedicat a Reus.

Va ser el 1592, fa justament 420 anys, quan la Mare de Déu es va aparèixer a una pastoreta, Isabel Besora, en uns anys en què la ciutat estava castigada per la pesta, i li va encarregar que la població fes una processó de candeles tan llarga com la muralla, deixant-li com a mostra de la seva presència un petó a la galta que va quedar convertit en flor. També aquí, com passa amb santa Tecla, la llunyània secular dels fets permet que es barregin la història i la llegenda. La veritat és que la devoció manifestada des de llavors a la Mare de Déu a Reus va créixer i es va plasmar primer en una petita ermita, i més tard en el preciós santuari tan visitat cada dia i tan refulgent de llum i d'assistència de fidels a les misses dominicals.

Que la Mare de Déu i els sants ens acompanyin i facin que també la nostra generació ofereixi els fruits de santedat que Déu vol de tots nosaltres.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

SETEMBRE

23. DIUMENGE

Diumenge XXV de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa 2,12.17-20 / Salm 53 / Jaume 3,16-4.3 / Marc 9,30-37. Tarragona: **Santa Tecla (S), Vermell.** ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Andreu, mr.; Lli, p. i mr.

24. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Proverbis 3,27-34 / Salm 14 / Lluç 8,16-18. Barcelona: **Mare de Déu de la Mercè (S), Blanc.** ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gerard, b.; Pacífic, prev.; beat Marc Criado, prev.

25. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Proverbis 21,1-6.10-13 / Salm 118 / Lluç 8,19-21. Tarragona: **La Mare de Déu de la Misericòrdia (S), Blanc.** Girona: **Sant Dalmau Moner (MO), Blanc.** ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sergi de Radonez, monjo; Santes, Aurèlia, vg.

26. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Proverbis 30,5-9 /

Salm 118 / Lluç 9,1-6. O bé: *Sant Cosme i Sant Damià (ML), Vermell.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nil, ab.; Santes, Justina, vg. i mr.

27. DIJOUS

Sant Vicenç de Paül (MO), Blanc. Lectures: Cohèlet 1,2-11 / Salm 89 / Lluç 9,7-9. ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Caius, b.; Adolf i Joan, mr.

28. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Cohèlet 3,1-11 / Salm 143 / Lluç 9,18-22. O bé: *Sant Venceslau (ML), Vermell; Sants Llorenç Ruiz (ML), Vermell.* Lleida: *Beat Francesc Castelló i Aleu (ML), Vermell.* ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Simó Rojas, prev.; Santes, Eustoqui, vg. i mr.

29. DISSABTE

Sant Miquel, Sant Gabriel i Sant Rafael, arcàngels (F), Blanc. Lectures: Daniel 7,9-10.13-14 / Salm 137 / Joan 1,47-51. ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Fratern, b.; Santes, Gudèlia.

Lectures bíbliques

Diumenge XXV de durant l'any

Lectura primera

Sv 2,12.17-20

Condemnem-lo a una mort vergonyosa

Lectura del llibre de la Saviesa:

Els malvats deien: «Posem un parany al just; ens fa nosa i és contrari a tot el que fem; ens retreu que no complim la Llei i que no som fidels a l'educació rebuda. A veure si és veritat això que diu, provem com serà la seva fi. Si realment el just és fill de Déu, Déu el defensarà i el salvarà dels qui el persegueixen. Posem-lo a prova: ultratgem-lo i torturem-lo, a veure si es manté serè; comprovem si sap suportar el mal; condemnem-lo a una mort vergonyosa. Segons diu ell, Déu ja el protegirà.»

Salm responsorial

53

Déu poderós, feu-me justícia, salveu-me, pel vostre nom. Escolteu la meva súplica, escolteu les meves paraules.

R. *El Senyor fa costat als meus defensors.*

Mireu com s'aixequen contra mi, amb quina violència em volen la mort. No pensen en Déu. **R.**

Però és Déu qui m'ajuda, i fa costat als meus defensors. De tot cor oferiré sacrificis, us lloaré, Senyor, perquè sou bo. **R.**

Lectura segona

Jm 3,16-4,3

El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau

Lectura de la carta de sant Jaume:

Estimats, on hi ha gelosies i rivalitats hi ha pertorbació i maldats de tota mena. Però la saviesa que ve de dalt abans que tot és pura; és també pacífica, moderada i dòcil, compassiva i plena de bons fruits, imparcial i sincera. El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau.

D'on vénen entre vosaltres les lluites i les baralles? No vénen dels desigs de plaer que es conjuren en el vostre cos? Desitgeu coses que no teniu, i per això mateu. Envegeu coses que no podeu aconseguir, i per això lluiteu i us baralleu. Però vosaltres, no teniu perquè no demaneu. O bé demaneu i no rebeu, perquè demaneu malament, amb la intenció de malgastar-ho tot en els plaers.

Al·leluia

2 Te 2,14

Déu, valent-se de l'evangeli, ens ha cridat a posseir la glòria de Jesucrist, el nostre Senyor.

Evangeli

Mc 9,30-37

El Fill de l'home serà entregat... Si algú vol ser el primer, ha de ser servidor de tots

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista

Jesús fa reclinar a taula el criadet

Mentre travessaven la regió de Galilea, Jesús evita que la gent ho sabés, «perquè anava instruint els seus deixebles i els deia: "Un Fill de l'home va a ser lliurat en mans d'un home i van a executar-lo, però al cap de tres dies ressuscitarà."» En una frase lapidària (sense articles definits) Marc deixa constància en primera redacció (Mc 9,31) d'un anunci completament inesperat: que la missió de Jesús seria humanament un fracàs, però que Déu en garantia la continuïtat. Jesús empra l'expressió «un Fill de l'home» per autodesignar-se com un individu pertanyent al gènere humà, evitant així el títol de Messies, que es prestava a males interpretacions. «Però ells ignoraven aquella dita i tenien por d'interrogar-lo.» Jesús fou el gran incomprès en el seu temps, fins i tot pels seus deixebles, i jo gosaria dir que continua essent-ho també avui. A continuació encetem una nova perícopa (9,33-37). «Anaren a Cafarnaüm. Un cop hagué arribat a la comunitat, els anava preguntant: "Què discutíeu pel camí?" Però ells callaven. És que entre ells havien discutit quin d'ells seria el més important.» A dretcient Marc estableix un contrast entre l'anunci de Jesús, que deixà descol·locats els deixebles, i les ambicions de poder que han esclatat entre ells quan han sabut que Jesús era el Messies d'Israel. «Llavors s'assegué i cridà els Dotze. [...] Prengué el criadet i el posà enmig d'ells» («el criadet», amb article, és un personatge representatiu) «i, havent-lo fet reclinar a taula, els digué: "Qui aculli un d'aquests criadets en el meu nom, m'acull a mi; i qui m'hagi acollit a mi, no m'acull a mi, sinó el qui m'envià."» El text corrent ha devaluat el gest de Jesús: «Prengué un infant... i, havent-lo abraçat, els digué...» Un gest que podria ser molt mal interpretat. Si bé el terme *paidion* tant pot designar un «infant» com un «criadet», amb un canvi de tres lletres ha tergiversat el sentit del verb grec original. El mateix farà a 10,16.

Gloria Monés

Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

En aquell temps, Jesús i els deixebles passaven per Galilea, però Jesús no volia que ho sapigués ningú. Instruïa els seus deixebles dient-los: «El Fill de l'home serà entregat en mans dels homes, el mataran i, un cop mort, ressuscitarà al cap de tres dies.» Ells no entenien què volia dir, però no gosaven fer-li preguntes. Arribaren a Cafarnaüm. Un cop a casa, els preguntà: «Què discutíeu pel camí?» Però ells callaven, perquè pel camí havien discutit quin d'ells seria el més important. Aleshores s'assegué, cridà els dotze i els digué: «Si algú vol ser el primer, ha de ser el darrer i el servidor de tots.» Després féu venir un noi, el posà al mig, el prengué als braços i els digué: «Qui acull un d'aquests nois perquè porta el meu nom, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, no m'acull a mi, sinó el qui m'ha enviat.»

L'altar i la creu

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

El sacrament de la passió

Els Pares de l'Església, la litúrgia, la teologia medieval, tota la tradició doctrinal de l'Església és unànime en aquesta afirmació: l'Eucaristia és el sacrament de la passió del Senyor; és a dir, en l'Eucaristia l'Església té allò que Jesucrist li va donar: el pa viu i vivificant, que és la seva persona oferta per la vida del món! (vegeu Joan 6,51). No hi ha celebració eucarística en què no es faci referència a la passió de Crist, tant en el moment de la narració de la institució, com, sobretot, en les pregàries d'anamnesi i en l'aclamació del memorial; amb el benentès que quan parlem aquí de la passió l'entenem sempre unida a la gloriosa resurrecció i ascensió. En altres termes, l'Eucaristia és el sacrament del misteri pasqual de Crist. Aquesta fe de l'Església ha inspirat tradicionalment les catequesis sobre l'Eucaristia, i les explicacions de la missa. És cert que algunes vegades s'ha forçat la referència entre els ritus litúrgics i la narració de la passió, però, a part d'això, els elements principals de la celebració estan relacionats indubtablement amb la passió de Crist.

L'altar del sacrifici

«A l'altar es fa present el sacrifici de la creu sota els signes sacramentals; és també la taula del Senyor per participar de la qual el poble de Déu és convocat a la Missa; i, a més, és el centre de l'acció de gràcies que es realitza mitjançant l'Eucaristia» (*Ordenament general del Missal Romà*, n. 296). Amb aquesta definició autoritzada queda clar

que l'altar de l'Església ens parla del sacrifici de Crist, i de Crist mateix, ja que en la seva oblació al Pare, Ell és alhora el sacerdot, l'altar, i la víctima. Com que Crist ha volgut donar-nos el seu sacrifici pasqual sota els signes sacramentals —«preneu i mengeu..., preneu i beveu-ne tots...»— l'altar és també taula del Senyor. En la disposició de les esglésies, l'altar ha d'ocupar un lloc central, que atregui de seguida la mirada dels qui entren, i es converteixi en el centre de l'acció litúrgica.

La creu

«Sobre l'altar o a la vora d'ell, hi haurà una creu, amb la imatge de Crist crucificat, de manera que tot el poble la pugui veure bé. És convenient que aquesta creu també es mantingui prop de l'altar fins i tot després de les celebracions litúrgiques, per renovar en els fidels el record de la passió del Senyor» (*Ordenament general del Missal Romà*, n. 308). Aquesta norma del Missal no fa res més que explicitar una pràctica de segles en la litúrgia romana, i la seva aplicació ha passat per diverses fases, d'acord amb l'estructura de les esglésies,

«Que la creu estigui situada damunt l'altar, i precisament al centre, no ho prescriu cap norma litúrgica»

del model arquitectònic, i també de la mentalitat teològica.

En els segles dels grans absis dominats per la imatge del Pantocràtor, la creu està representada sovint al centre de l'arc, col·locada sobre un tron. L'absis de Sant Apolinar *in classe*, a Ravenna, mostra una creu resplendent en el centre de l'absis, sense, però, la imatge de Crist, com també el mosaic de l'absis de Sant Joan del Laterà, on la creu està en el centre, sense la figura de Crist, però presentada com a font de salvació. L'absis de Sant Climent de Roma és, en aquest sentit, una mena de síntesi: en el lloc del Pantocràtor, al centre, hi ha la representació de la creu, amb la figura de Crist, i Maria i Joan al seu costat. Després vingueren els grans crucifixos gòtics que dominaren la nau de l'església, i posteriorment el voluminós conjunt de creu i canelobres barrocs que acompanyaven els retaules. En alguns casos de retaules dedicats a sants, la creu s'havia traslladat a la cima del retaule. Casos com la capella del Crist de Lepant, a la catedral de Barcelona, fan veure clar que no cal altra creu que la que presideix tota la capella. Que la creu estigui situada damunt l'altar, i precisament en el centre, no ho prescriu cap norma litúrgica.

La presència visible de la creu a l'entorn de l'altar és una crida a la mirada dels fidels, una forma d'ajudar-los a recordar que estem celebrant el memorial de la passió i resurrecció del Senyor. Els fidels que participen en l'Eucaristia faran bé de fixar els ulls en la creu en l'aclamació del memorial i mentre s'uneixen espiritualment a la pregària eucarística del celebrant.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Beat Marc Criado

- ✓ Nascut a Andújar, Andalusia, l'any 1522
- ✓ Frare trinitari, gran predicador
- ✓ Va morir màrtir a Las Alpujarras, Granada, l'any 1569
- ✓ Beatificat el 1889 per Lleó XIII

Fins als primers anys del segle XVII, i malgrat la reconquesta cristiana, a molts llocs de la península Ibèrica, com ara el Regne de València o Andalusia, vivien nombroses comunitats musulmanes. Eren els anomenats moriscos. La comarca de Las Alpujarras, als peus de Sierra Nevada, era un d'aquests llocs de majoria islàmica.

El nostre beat d'avui, Marc Criado, es va dedicar a predicar el cristianisme entre els moriscos d'aquesta zona de Granada. De jove havia entrat a l'orde dels Trinitaris i s'havia guanyat la fama de bon predicador a ciutats com ara Andújar, d'on era fill, Jaén, Úbeda o Guadix. Al cap d'uns anys va començar la predicació a Las Alpujarras, tant entre els cristians com sobretot entre els musulmans. Aquests no van rebre bé la seva missió evangelitzadora i va començar a ser perseguit. El beat Marc Criado, però, no va defallir, i va continuar predicant fins que va ser arrestat, martiritzat i finalment lapidat fins a la mort.

Eduard Brufau

Quan dins de l'Església es reobre el debat sobre la bellesa i l'art com a vies privilegiades per atansar-se a Déu, es publica un llibre que hi fa una bona contribució: *Cap a una arquitectura de l'esperança. L'espai religiós contemporani a la recerca de sentit* (Pagès Editors). L'autor, Eloi Aran, a través d'una correspondència epistolar amb dos jesuïtes, explica com l'arquitectura religiosa pot apuntar a la Glòria de Déu. Parafraçant una cita del cardenal Carlo Maria Martini, l'arquitecte ha de tenir en compte que «l'Església no satisfà necessitats, celebra misteris».

Per què un llibre sobre arquitectura religiosa contemporània?

L'arquitectura religiosa contemporània, aparentment, no és un tema gaire tractat a l'Església. En els mateixos estudis de teologia no hi ha cap assignatura específica sobre la bellesa com a via per accedir a Déu, la *via pulchritudinis*. I dins d'aquesta via hi entraria l'arquitectura. Crec que cal una reflexió sobre l'arquitectura religiosa d'avui, perquè la problemàtica dels estils va quedar superada ja al segle passat i també cal corregir alguns abusos moderns que, seguint la dita popular, «han llençat el nen amb l'aigua bruta».

Constato un cert desencontre entre, d'una banda, la teologia i els fidels que fan servir aquests espais, i de l'altra, els arquitectes. Moltes vegades els arquitectes es troben mancats d'eines de composició per aquesta tipologia d'edificis, han perdut referències i sovint no les saben interpretar. I llavors els teòlegs i els fidels es troben amb espais que o bé segueixen línies molt arcaïques que no responen a la societat en què vivim, o bé es troben amb espais summament abstractes, amb una simbologia aliena al sentiment dels fidels, o bé amb contenidors espacials merament assemblearis. Per tant, cal reprendre un diàleg sobre el tema.

Podríem dir que la dedicació de la Sagrada Família ha facilitat que darrerament es parli una mica més d'arquitectura religiosa?

Sí que hi ha ajudat. De fet, cada ve-

L'ARQUITECTE I TEÒLEG ELOI ARAN ÉS L'AUT

«L'arquitectura re simbòlica per faci

gada que dic que faig un estudi sobre arquitectura religiosa moderna de seguida surt l'exemple d'Antoni Gaudí i la Sagrada Família. Aquesta basílica és una obra cabdal, paradigmàtica i genial i el mateix Mons.

Rino Fisichella la posa com a exemple de nova evangelització. Però a Catalunya l'ombra de la Sagrada Família eclipsa qualsevol discurs sobre arquitectura religiosa, i hauríem de saber-hi veure més enllà de la Sagrada Família, perquè és un cas únic, no podem fer Sagrades Famílies a cada barri.

En els darrers anys s'han anat fent parròquies noves, algunes en llocs poc centrals, com ara els baixos d'un bloc d'habitatges. Ara potser ens toca treure profit d'aquests llocs aparentment residuals i dotar-los de significat. Un altre tema interessant és la remodelació i la redistribució de l'espai interior de les esglésies ja construïdes. Moltes es van edificar per acollir un gran nombre de fidels i ara s'han d'adaptar no només al que va demanar el Concili Vaticà II, sinó a la reducció del nombre de fidels i a les característiques de la nova societat del segle XXI.

En el llibre parla de mantenir els aspectes simbòlics de les esglésies, com per exemple l'orientació cap a l'est. Com es pot fer sense caure en el dogmatisme?

Estudiant l'arquitectura religiosa

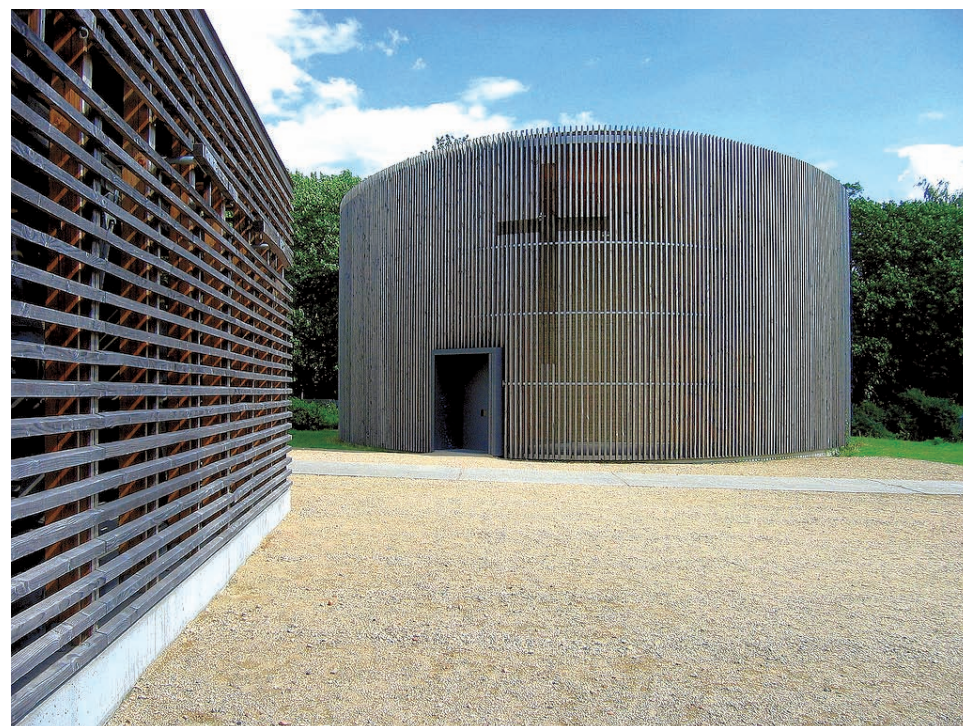

Església del Jesu, de Rafael Moneo, a Sant Sebastià.

Parròquia de Sant Francesc

«En el món d'avui la via de la bellesa, sense abandonar la recerca de la veritat i la bondat a les quals va lligades, és molt necessària»

Capella de la Reconciliació, de Bernauer Strasse, a Berlín.

Capella de Notre Dame du Haut, de Le Corbusier

EDITOR DEL LLIBRE «CAP A UNA ARQUITECTURA DE L'ESPERANÇA»

La religió ha de ser un lloc per facilitar la trobada amb Déu»

de Molitor, de Corinne Calles i Jean-Marie Duthilleul, a París.

d'alguna manera, ja sigui per l'orientació, o posant una creu suspesa damunt l'altar, com proposa Benet XVI. Així s'evita que la comunitat resti entot-solada en ella mateixa sense fer referència a Déu i aleshores el creient sap on és.

D'altra banda, sabem que els primers cristians pregaven posant els braços en forma de creu, cantant himnes a Crist tot mirant cap a l'est, cap al sol ixent. Aquest simbolisme no s'ha de perdre, i després d'uns segles d'un cert abandonament ara es reprèn. En aquesta consideració hi ha influït el llibre de Joseph Ratzinger *El espíritu de la litúrgia. Una introducció*, que justament reclamava aquesta focalització de l'assemblea. També hi ha una altra mena d'orientació, més moderna,

contemporània, he vist que hi ha un seguit de factors que tant són vàlids ara com al llarg de la història, i un d'ells és l'orientació. Antigament, quan es feien esglésies isolades era més fàcil orientar el temple cap a l'est, però a mesura que les esglésies es van encabint dins d'una trama urbana això no sempre va ser possible. Així i tot, l'orientació és important perquè les esglésies no són llocs on els cristians merament ens trobem per parlar del nostres temes, sinó que són un lloc de convocatòria per Algú altre, i aquest Altre hi ha de ser present

que en lloc d'orientar-se cap al més enllà es dirigeix cap al més ençà. Són les esglésies de planta el·líptica o centrals, que recorden el Sant Sopar. La clau és no perdre la fita escatològica de la celebració.

Podríem dir que en una època en què hi ha una gran set de sentit, l'arquitectura religiosa també el busca...

L'arquitectura, sobretot la religiosa, és simbolisme, és comunicació. Ha de ser com un bon vestit, que s'adapta al cos i al mateix temps comunica allò que és a l'altre. L'arquitectura religiosa ha de ser arrelada en un lloc però ha de mantenir la identitat, ha de mostrar què és. Avui vivim en la societat del mercat de sentit i la nova evangelització es produeix en aquesta societat plural, secular i complexa. Per tant, l'arquitectura religiosa és una proposta dins d'aquest món, ha de ser identificable com a tal sense perdre la capacitat de convivència i diàleg amb l'entorn.

En el llibre parla de dos extrems que s'haurien d'evitar en l'arquitectura religiosa...

Hi ha hagut dues tendències reduccionistes en l'arquitectura religiosa contemporània; d'una banda, la reducció funcional, que crea espais pensats perquè la gent s'hi reuneixi i prou, desolats, sense simbolisme, que podrien servir per a qualsevol activitat. Són espais que no conviden a la comunió, que no ajuden a posar-se davant de Déu. D'altra banda, la reducció antropològica la trobem en aquella arquitectura que se centra només en la part més humana,

personal, i acaba perdent el sentit del misteri, transcendental. És una arquitectura que busca el misticisme de les formes, una formes comunes arrelades en el psiquisme humà que puguin servir per tothom, ja sigui un temple cristià o d'una altra religió.

En un món desconcertat, ple de soroll i activitat, l'església pot ser un lloc de silenci, un petit recés dins del bullici urbà.

Aquest és un tema molt actual i interessant. Com podem viure la religiositat en els anomenats no-llocs, els espais de trànsit impersonals del món contemporani: estacions, aeroports, sales d'espera o internet mateix...? Són llocs de trànsit que no conviden gens a

l'espiritualitat, però que avui són molts habituals i hi passem molt de temps. Al llibre en poso alguns exemple, com ara un espai religiós per a joves en un viaducte de Zuric, una capella escolar i una ermita contemporània.

Nova evangelització, Atri dels gentils, Catalonia Sacra... Sembla que es redescobreix la bellesa com a camí cap a Déu.

És natural. Tota bona obra d'art és simbòlica, t'interpel·la, et desinstal·la, és a dir, ajuda a les condicions de possibilitat per a una trobada amb Déu. En el món d'avui la via de la bellesa, sense abandonar la recerca de la veritat i la bondat a les quals va lligades, és molt necessària.

er, en Ronchamp.

RIFER ROCAFER

CAMPANES RELLOTGES MEGAFONIA

BONA MERCÈ!

Columna Digital Autoamplificada
COBREIX FINS A 30 METRES

NOVETAT

FOCUS: Distància cobertura uniforme: max. -30 m

ANGLE: Àngulo inclinació max. -45 m

2 m. ALTURA TÍPICA MONTATGE

+ Mesurament i instal·lació possible

+ Videoprojecció, pantalla i plaques litorals

+ Tiradors sense fils per portàtils

DELEGACIÓ GIRONA:

C/Canonge Dorca 37
17005 Girona
Tel: 972.22.01.55
Fax: 872.033.718
info@rifersl.com

DELEGACIÓ BARCELONA:

C/Llull 321, edifici cinc 22@
08019 Barcelona
Tel i fax: 93.311.72.01
info@rocafer.com

DELEGACIÓ TERRASSA:

TelF.616.90.90.01

Per companyes de qualitat no és fàcil, és tot un art...

Terrassa

L'Església s'uneix a la commemoració dels 50 anys de les riuades del Vallès

La catedral de Terrassa acull el 23 de setembre una missa en record de les víctimes

Samuel Gutiérrez
Terrassa

La nit del 25 de setembre del 1962 va ser una nit tràgica per a tot el Vallès. Encara avui, cada vegada que plou amb certa força, hi ha persones, sobretot persones grans, a les quals els envaeix el record neguitós d'aquella riuada terrible que va sacsejar la zona i va provocar més de 800 morts. Municipis com ara Terrassa, Sabadell, Cerdanyola, Ripollet, Montcada i Rubí van viure en primera persona uns esdeveniments que han marcat la seva història amb un abans i un després. En tres hores van caure més de 200 litres per metre quadrat. Rius, rieres i torrents es van desbordar i van provocar un drama que encara avui és ben present en la memòria col·lectiva. Moltes persones van desaparèixer perquè en poblacions com ara Terrassa o Rubí barris sencers d'immigrants, arribats de tot Espanya durant les dècades del 1940 i 1950, s'havien construït a les mateixes ribes del riu.

Amb motiu del 50è aniversari de la tragèdia, els sis municipis del Vallès més afectats per les riuades s'han unit per commemorar conjuntament les inundacions. Al llarg de tot el 2012 i fins aquest mes de setembre hi ha hagut exposicions, conferències, tertúlies, actes d'homenatge, presentació de publicacions i altres activitats commemoratives. També l'Església s'ha volgut fer present en aquest aniversari amb la celebració el 23 de setembre, a les 20.00 h, d'una missa solemne a la catedral del Sant Esperit, presidida per Mons. Josep Àngel Saiz, bisbe de Terrassa, en record de les víctimes dels aiguats. Al final de l'eucaristia es farà l'ofrena simbòlica d'un ciri. Les esglésies de Terrassa i dels altres municipis afectats participaran també el 25 de setembre, al migdia, en un repic de campanes en homenatge als difunts. Precisament, les campanes van tenir aquella nit del 1962 un paper decisiu. Sense llum ni telèfon, van servir en molts casos per alertar de la riuada.

«No en va quedar res»

Testimoni d'excepció d'aquests esdeveniments va ser Mn. Manel Ametller, aleshores capellà beneficiari de Sant Pere, a Terrassa, i professor als Escolapis i a les Vedrunes. A tres quarts de set del matí, com cada dia, aquell 25 de setembre va agafar la seva moto per desplaçar-se fins a l'escola de les Vedrunes, on havia de celebrar missa. «Aquell dia no vaig conèixer el panorama. No sabia on era! Allò era un arenal, tot pla! Em vaig desorientar completament», explica Mn. Ametller als seus 84 anys, però encara totalment lúcid. «Aquell matí el diluvi

Francesc Monné

Restes arrossegades per la riuada a la Rambleta del Pare Alegre, a Terrassa.

«A les esglésies es va acollir moltíssima gent, se'ls donava aixopluc i aliments. Tothom s'hi va abocar i va participar d'aquesta solidaritat»

ja havia acabat, però les destrosses ho assolaven tot.»

Un altre testimoni privilegiat dels aiguats, especialment de la tasca d'ajuda i solidaritat posterior, va ser Mn. Josep Lluís Fernández, actual capellà dels Bombers catalans i aleshores cap provincial del Cos de Bombers Voluntaris. «Hi va caure una tromba d'aigua tan impressionant que baixant les rieres per les conques vallesanes i pels costats de Collserola fins al mar, tot es va transformar en un autèntic caos —explica—. Els rius

Besòs i sobretot el Llobregat no van poder engolir l'aigua que lògicament baixava i que hi arrossegava persones, animals, vegetals i estris de tot tipus. L'acció de la natura s'ho enduia tot i totes les poblacions i conreus es van convertir en una autèntica lluita per sobreviure.» I afegeix: «Barriades senceres de Terrassa i Rubí especialment, van ser materialment escombrades. Res no va quedar de tot un grup de cases molt deficitàries, construïdes per immigrants que s'hi havien instal·lat, que miraven de trobar una vida millor. No en va quedar res.»

Mn. Josep Lluís Fernández explica que la mobilització del país va ser total i a tots els nivells. Juntament amb la Creu Roja, la Guàrdia Civil, la Policia i els militars, també van oferir una ajuda molt important en les tasques del rescat els joves membres dels Minyons Escoltes i Noies Guies i els components de centres excursionistes. «Ningú no va dormir tranquil durant una setmana —assegura el capellà bomber—, fins que no va ser evident que ja no quedava cap vida per salvar.» «La recuperació dels cadàvers —continua dient— va durar molt de temps. Es diu que un ciutadà de Matadepera va ser trobat un mes després a Vilanova i la Geltrú. Un altre va anar a parar a l'illa de Menorca. Durant setmanes les platges s'ompliren de morts i deixalles. Certament els equips d'auxili i la tècnica que llavors teníem els bombers no tenien res a veure amb el que ara disposem i, per tant, la tasca va ser pràcticament improvisada i molt més feixuga que d'ordinari.»

Cadena de solidaritat

Un fet tan tràgic com el de les riuades del 1962, amb més de 800 víctimes mortals i molts ferits, també va tenir una conseqüència positiva: la solidaritat de la gent. Segons explica Mn. Josep Lluís Fernández, «hi va haver una reacció de solidaritat impressionant». «El locutor radiofònic Joaquín Soler Serrano, amb el micròfon de Ràdio Barcelona —afegeix—, va provocar que la gent donés els estris necessaris per ajudar a assumir la realitat dels que s'havien quedat només amb el que és més important, la vida.» Precisament un dels actes commemoratius que enguany han tingut lloc a Terrassa és la inauguració d'un monolit en record de Soler Serrano, que va dedicar moltes hores a narrar aquella tragèdia i va afavorir la gestió d'«una solidaritat autèntica, amb una consciència comunitària profunda i eficaç».

A les parròquies i comunitats religioses dels municipis afectats també la solidaritat va tenir un paper protagonista. Ho explica Mn. Manel Ametller: «Es va acollir moltíssima gent, se'ls donava aixopluc i aliments. Tothom s'hi va abocar i va participar d'aquesta solidaritat.» El capellà, que encara recorda amb un cert neguit la riuada i els seus efectes, acaba oferint una altra dada que a ell li sembla especialment significativa: «Els dies i setmanes posteriors a la tragèdia l'assistència a les misses i la demanda de confessions va augmentar força. La gent cercava el consol que només Déu pot donar.»

Barcelona

Diada solidària i reivindicativa

Càritas Catalunya rep la Medalla d'Honor del Parlament

Redacció

Barcelona

La Diada de l'11 de setembre d'enguany ha tingut un marcat caràcter reivindicatiu demanant la independència de Catalunya. Però ha estat també ocasió per reflexionar sobre les dramàtiques conseqüències de la crisi econòmica i la tasca que fa l'Església per pal·liar-les.

De fet, el prolegomen de la Diada va ser el lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya, en la categoria d'or, a Càritas Catalunya i a Òmnium Cultural.

En l'acte que va tenir lloc al Parlament de Catalunya el vespre del dilluns 10 de setembre i que va ser presidit per Núria de Gispert i per Artur Mas, el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, i Carme Borbonès, presidenta de Càritas Catalunya, van recollir el guardó.

La presidenta Núria de Gispert va destacar que Càritas Catalunya és «un referent en la lluita quotidiana contra la pobresa», una lluita que «ennobleix la nostra societat» i que «ensenyava com conjugar des d'un sentiment fraternal el verb *ajudar*». Pel que fa a Òmnium Cultural, la presidenta del Parlament

va destacar el «servei a la llengua, la cultura i la identitat catalanes, i a favor de la cohesió nacional» al llarg de les cinc dècades de trajectòria de l'entitat.

El president de la Generalitat de Catalunya, Artur Mas, va tancar l'acte posant en paral·lel el projecte nacional i el projecte social de Catalunya. «Estic convençut que el país està madur per al projecte nacional i el social», va dir Mas, «ens caldrà molta maduresa en el moment en què s'iniciïn determinats processos, perquè és la maduresa el que ens permetrà iniciar-los i acabar-los. I per acabar-los ens caldrà molta resistència emocional, i només la pot tenir un poble que se sap i se sent ell mateix com a poble madur».

En la seva qualitat de responsable de Pastoral Social en l'àmbit de la Conferència Episcopal Tarraconense, el cardenal Lluís Martínez Sistach va ser l'encarregat de rebre el guardó juntament amb Carme Borbonès, presidenta de Càritas Catalunya.

En les seves paraules d'agraïment, el cardenal va destacar que el servei de la solidaritat i de la caritat ha tingut una importància constitutiva per a l'Església des dels seus començaments i que, fins i tot en la societat més jus-

ta, l'amor —càritas— sempre serà necessari.

El cardenal va esmentar els cinc milions d'aturats que hi ha a l'Estat espanyol i el 53% de joves que no tenen feina. En aquest sentit, va dir, «correspon a les administracions una responsabilitat cabdal en l'assistència social de tantes persones i famílies, i Càritas i d'altres institucions ajudem molt i fins i tot suplim moltíssim».

En el seu discurs d'agraïment, Carme Borbonès va demanar de « cercar un nou paradigma econòmic » perquè « la persona sigui el centre i no ho continuïn sent els mercats », i va

assegurar que la medalla empeny l'entitat a continuar treballant per « una Catalunya més cohesionada i més solidària, on totes les persones trobin sempre una mà amiga ».

El cardenal Martínez Sistach, que a les deu del matí havia presidit una missa a Santa Maria del Mar en sufragi de tots els qui han mort per Catalunya, va participar en els actes institucionals organitzats amb motiu de la Diada. En l'acte celebrat al parc de la Ciutadella, el cardenal va estar acompanyat

de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol.

A la tarda, la Diada va agafar el to més reivindicatiu amb una manifestació multitudinària pels carrers de Barcelona —es parla d'un milió i mig d'assistents— sota el lema « Catalunya, nou Estat d'Europa ». La manifestació, qualificada d'històrica per tots els sectors de la societat catalana, va ser organitzada per l'Assemblea Nacional Catalana i va participar-hi la sectorial de Cristians per la Independència.

Agustí Codinach

Els cristians no en podem quedar al marge

Arnau Figueras

Coordinador de Cristians per la Independència
Assemblea Nacional Catalana

La Diada ha significat una catarsi col·lectiva, l'expressió d'un canvi de mentalitat radical en molts catalans i catalanes. S'ha passat de la queixa i de la protesta, el que s'anomenava «El català empenyat», a una actitud esperançada i il·lusionada en la construcció d'un futur millor pel nostre poble i per cadascun dels seus ciutadans.

No hi ha res en aquest desig de caminar cap a la independència que pugui ser rebutjable des de la perspectiva de la Doctrina Social de l'Església, ben al contrari, és una exigència per a tot cristià treballar activament pels drets dels pobles.

Fa tres-cents anys que a Catalunya li és impossible desenvolupar-se com a nació dins l'estructura política-espanyola on es troba inserida pels avatars de la història, forjats, entre d'altres, per voluntats decidides a conculcar els drets del poble català. Per tant, és moralment legítim i necessari que treballem per la recuperació de la seva plena sobirania, avançant pel camí que en aquests moments se'ns mostra com decisiu: el de la independència. Com a cristians i catalans ens arrellem en la tradició secular de casa nostra, teixida per membres de l'Església que han defensat amb valentia els drets nacionals del nostre poble.

Potser molts cristians i cristianes no sintonitzen amb el procés independentista de Catalunya, és ben legítim; cada persona té les seves opcions ideològiques i les seves afinitats personals, però, en cap cas, això no ha de ser raó ni motiu perquè no compreguin i respectin les altres persones que treballen en aquest sentit.

Treballar per la independència no és per a nosaltres un fi absolut, sinó que, tal com diem en el document fundacional de la nostra sectorial *Cristians per la independència*, implica treballar «per una societat civil basada en la veritat (reconeixement dels drets i deures humans), en la justícia (respecte dels drets aliens i compliment de les obligacions pròpies), en l'amor (sentir com a pròpies les necessitats alienes) i en la llibertat (instauració d'un sistema que s'ajusti a la dignitat del ciutadà i en possibiliti l'acció responsable)».

VIGÍLIA DE LA MARE DE DÉU DE LA MERCÈ

A l'església del Santíssim Sagrament
(c/ Aragó, 268).

**Diumenge 23 de setembre
de 21.15 a 23.15 h**

Oberta a tothom.

Santa Missa - Adoració eucarística - Ofici de lectures -
Oració personal - Goigs de la Mare de Déu de la Mercè.
Organitza: Adoració Nocturna de Barcelona (ANE i ANFE).

Barcelona

«Un gran nombre dels nostres alumnes s'han allunyat de situacions d'exclusió social»

Isidor Torrecusa, gerent de les Escoles Parroquials de l'arquebisbat de Barcelona

Miquel Àngel Codina
Barcelona

Isidor Torrecusa és, des del setembre del 2006, gerent de la Fundació per a les Escoles Parroquials de l'arquebisbat de Barcelona (FEP). Prèviament va ser director de l'Escola Sant Jaume de la FEP durant dotze anys, on actualment encara imparteix classes. És llicenciat en Filosofia i Ciències de l'Educació per la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona. Parlem amb ell sobre el nou curs acadèmic i sobre la situació crítica que es viu a l'escola concertada.

Com es presenta el nou curs a la FEP?

Encetem aquest nou curs escolar ple d'il·lusions renovades. Som conscients de les dificultats que travessem en aquests darrers cursos en què la crisi econòmica, i també l'ètica i la social, colpeja amb virulència moltes de les famílies que han confiat en les nostres escoles l'educació dels seus fills i filles. També aquest curs volem continuar refermant la nostra identitat cristiana i evangelitzadora, com a escoles parroquials de l'arquebisbat de Barcelona, com a resposta a la crida de l'Església a una nova evangelització a fi de donar un servei educatiu eficient amb fisonomia pedagògica i pastoral pròpia, dins del conjunt més ampli de l'escola cristiana. Per afrontar aquesta missió haurem de continuar aprofundint en la solidaritat entre els diferents agents afectats en aquesta proposta educativa.

Faci'ns cinc cèntims de les escoles parroquials.

Són centres concertats per a les etapes educatives obligatòries de l'actual sistema educatiu, és a dir, per al segon cicle de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria. També gaudeixen de règim de concert econòmic per a les etapes postobligatòries de cicles formatius i de batxillerat, en dos dels quatre centres que disposen d'aquesta oferta i en els quatre centres d'educació especial i d'ajuts, a través de subvencions, per a l'escolarització d'alumnes de 0 a 3 anys. Aquest tipus de finançament declarat per la mateixa Administració (Departament d'Ensenyament) del tot insuficient necessita per al desenvolupament de l'activitat ordinària de l'aportació econòmica de les famílies. Aquestes es fan càrrec de la quota autoritzada pel Departament, prèvia aprovació en els consells escolars, per al finançament de l'activitat complementària (sisena hora) i també de les quotes per als serveis educatius (acollida matinal, menjador escolar, etc.) i les activitats extraescolars (activitats esportives, culturals...). També en algunes de les nostres escoles s'afegeixen les aportacions voluntàries de les famílies per a la millora continuada de l'acció educativa

(com darrerament ha estat la digitalització en moltes de les nostres aules), per al manteniment de les infraestructures i l'adequació dels edificis.

Dueu a terme un compromís educatiu exemplar.

Amb esperit de col·laboració i servei a la societat i a l'Església, les escoles parroquials aplegades en la nostra Fundació s'han fet presents majoritàriament en llocs on hi havia necessitats urgents d'escolarització entre la gent més humil i senzilla. Mitjançant aquest compromís educatiu, les nostres escoles han ajudat a créixer un gran nombre d'infants i joves en barris on les seves possibilitats de desenvolupament i de veritable igualtat d'oportunitats no han estat o no són encara del tot garantides. Certament podem afirmar, amb tota humilitat, que un gran nombre d'alumnes dels nostres centres s'han allunyat de situacions d'exclusió social.

Com estan afectant les retallades a les vostres escoles? Hi ha famílies que no poden pagar les quotes?

La duríssima crisi econòmica que afecta molts dels barris en els quals hi ha presència de les nostres escoles ha colpejat moltes de les nostres famílies, que cada dia ens recorden la situació d'emergència en què viuen, tant les «autòctones» com aquelles altres arribades en les darreres onades migratòries a casa nostra. La nostra contribució ha estat sempre, al llarg de la nostra història, la d'acollir tothom sense cap tipus de distinció, tot oferint uns processos d'ensenyament-aprenentatge de qualitat. Però, certament,

«La duríssima crisi econòmica que afecta molts dels barris en els quals hi ha presència de les nostres escoles ha colpejat moltes de les nostres famílies»

el moment que vivim de precarietat de recursos econòmics —clarament constatables amb la retallada en determinats ajuts per al suport al finançament a l'escolaritat i en l'endarreriment en els pagaments per part de l'Administració, cada cop més preocupants—, unit a un

sistema de concertació de l'ensenyament obligatori clarament insuficient, ens aboquen a una situació insostenible que ofega la capacitat financera d'alguns dels nostres centres, especialment d'aquells situats en barris on les taxes d'atur en els darrers temps s'han elevat vertiginosament, en els quals s'hi afegeixen les situacions de precarietat de la població immigrada incorporada en els darrers anys.

Quines mesures heu de prendre per fer front a la situació d'ofec econòmic?

En aquest sentit, històricament, les nostres escoles han contemplat sempre ajuts interns, en forma de beques, per tal d'aplicar-les en aquells casos de necessitat urgent. Però l'ofec econòmic del moment ens ha portat, en els darrers cursos, a una més acurada planifi-

cació econòmica de l'acció educativa, tot potenciant la creativitat i l'austeritat, i a una recerca de noves fonts de finançament, com per exemple la política d'homologació de proveïdors. Aquesta gestió acurada dels recursos econòmics, sumada a una autèntica solidaritat entre els centres que conformem la xarxa, ens ha permès de moment que determinats centres amb dificultats econòmiques puguin continuar oferint el seu servei. Això no obstant, en els darrers cursos, hem hagut de tancar dolorosament una llar d'infants laboral i suprimir una altra integrada en un dels nostres centres per la inviabilitat econòmica dels seus projectes a causa de la desaparició de certs ajuts de l'Administració i a la creació, en els darrers anys, de noves llars d'infants.

El cardenal arquebisbe de Barcelona, nomenat membre del Sínode de Bisbes

Redacció / Barcelona

El cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, ha estat nomenat per Benet XVI membre de la XIII Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, que tindrà lloc al Vaticà del 7 al 28 d'octubre, sota el lema «La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana».

Al Sínode de Bisbes hi participen els bisbes elegits per les respectives Conferències Episcopals i els qui el Sant Pare designa personalment. El cardenal Lluís Martínez Sistach agraeix al Sant Pare aquesta deferència i participarà en els treballs del Sínode comptant amb la pregària dels diocesans. El Sínode, presidit pel mateix Sant Pare, abordarà la transmissió de la fe cristiana en

l'actual context mundial, marcat en molts països per la secularització i la indiferència religiosa. Per preparar els treballs que realitzarà l'assemblea sinodal es disposa d'un document titulat *Instrumentum laboris*, que s'ha elaborat a la llum de les aportacions que han arribat de tot el món sobre un document que feia propostes i plantejava qüestions.

El tema del Sínode constitueix un dels eixos del pontificat del cardenal de Barcelona, ben present en els Plans Pastorals diocesans i en la recent celebració a Barcelona de la Missió Metròpolis i l'Atri dels Gentils. En el seu darrer llibre *La Sagrada Família, diàleg entre fe i cultura. Una icona per a l'Església del segle XXI*, el cardenal Lluís Martínez Sistach fa un estudi de la temàtica del Sínode dels Bisbes del proper mes d'octubre.

Tarragona

Comiat emotiu i agraït a la comunitat claretiana

L'església de Sant Agustí quedarà adscrita a Sant Francesc d'Assís, situada a la mateixa Rambla Vella

MCS Tarragona

L'acte central del comiat va ser una missa presidida per l'arquebisbe Pujol.

Joan Boronat
Tarragona

L'església de Sant Agustí presenta la seva millor cara, el migdia del diumenge 9 de setembre. La façana barroca restaurada i acabada de pintar oferia una imatge diàfana; lluia amb resplendor, en contrast amb molts dels rostres que dibuixaven tristor. Era l'hora dels adéus a la comunitat dels Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria, congregació coneguda com dels pares claretians, presents a Tarragona des de fa més d'un segle.

L'emotiu comiat es va centrar en la celebració de l'eucaristia presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i concelebrada pel pare provincial dels claretians, Màxim Muñoz, els darrers membres de la comunitat a Tarragona i sacerdots diocesans. Tal com va explicar el P. Màxim la decisió de deixar Tarragona «és per la manca de vocacions i la necessitat d'atendre degudament les persones», per recordar que la presència de la congregació a l'«arquebisbat continua a la ciutat de Valls, al col·legi Claret i la parròquia del Lledó». Va subratllar que «claretians i tarragonins s'han correspost amb una recíproca estimació».

En l'homilia l'arquebisbe Jaume va dir que el comiat era «trist i dolorós, però cal una acció de gràcies pels beneficis espirituals que els claretians han aportat, que Déu els els pagarà». L'arquebisbe va llançar un missatge d'esperança de cara al retorn «quan reneixin les vocacions».

El P. Codinachs, fent de portaveu dels altres dos companys de la comunitat, Bru Cañiguer i Miquel Bonjoch, en finalitzar la missa va dirigir unes breus

i emotives paraules —rubricades amb aplaudiments— com a darrer missatge, esperant els fidels «a restaurar la façana de la nostra fe, per ajudar les persones desanimades i les que cerquen Déu».

A partir d'ara, l'església de Sant Agustí quedarà adscrita a la parròquia de Sant Francesc d'Assís situada a la mateixa Rambla Vella, de manera que seguirà oberta al culte i als serveis religiosos.

Lligam missioner i espiritual

La relació de la congregació claretiana amb Tarragona neix en el moment en què el vigatà P. Antoni Maria Claret arribà a la ciutat el gener del 1846 com a missioner. De llavors ençà, tot i les vicissituds, el lligam sempre s'ha mantingut viu i la presència dels missioners claretians s'ha mostrat intensament arrelada entre els feligresos i la societat tarragonina.

El 1883 va ser clau per als claretians a Tarragona, any en què es va fundar a la ciutat una comunitat dirigida sobretot a la formació espiritual i acadèmica del Seminari diocesà elevat posteriorment al rang d'Universitat Pontifícia. L'activitat es va veure frenada a causa de la guerra civil espanyola per bé que aquesta es va reprendre després del conflicte. Tanmateix, la nova comunitat claretiana al servei de l'Església de Tarragona, tal com ha arribat fins al moment del comiat, s'inicia l'any 1951 quan el cardenal arquebisbe Benjamín de Arriba i Castro els va confiar l'església de Sant Agustí, ubicada a la Rambla Vella, per a la celebració del culte i el servei pastoral.

Fins al moment de la marxa tots els

«Claretians i tarragonins s'han correspost amb una recíproca estimació»

«Cal una acció de gràcies pels beneficis espirituals que els claretians han aportat»

màrtirs, de la comunitat de Tarragona, durant la persecució religiosa de 1936, i tres més pertanyents a la comunitat de la Selva del Camp, del total dels 130 claretians que aquell any van ser assassinats en el conjunt de Catalunya.

Millores i descobriment de la cripta

Fidels al compromís adquirit, els Fills del Cor de Maria no sols han tingut cura del manteniment de l'església de Sant Agustí sinó que han dut a terme diverses obres de millora del temple que els fou confiat. El P. Pere Codinachs, responsable de l'església, destaca «el canvi de l'antic presbiteri per l'actual, la construcció de sis altars laterals dedicats a la Verge de Fàtima, Immaculada, Sant Crist, Arcàngel Sant Miquel, Sant Antoni M. Claret i Cor de Maria, la patrona de la congregació». A més, s'han dut a terme altres millores com, per exemple, pavimentar tota la nau, instal·lar nous confessionaris, adaptar el recinte a persones amb problemes de mobilitat, i restaurar la teulada i la façana.

Precisament fa cosa d'un mes i mig que es va obrir la cripta. «Plena de terra que fa difícil el seu accés, però ens consta que hi ha voluntat de tirar endavant l'excavació i poder posar al descobert les sepultures de personalitats que hi ha enterrades», afirma el P. Codinachs. Es tracta d'un treball d'arqueologia que permetrà obrir un espai desconegut vinculat a la història de l'església de Sant Agustí i al passat de la ciutat; els pares claretians, malgrat la seva pertinença, consideren que desenterrar la cripta i fer-la visitable «és un repte que val la pena afrontar».

religiosos de la família claretiana que han passat per Tarragona han dut a terme una rellevant tasca pastoral oferint un servei continuat i generós de celebracions eucarístiques i de confessions, que els fidels han valorat i agraït amb escreix. També, des d'aquesta comunitat s'han promogut predicacions, s'ha aportat docència a l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós i assumit responsabilitats diocesanes en l'àmbit de la vida consagrada i dels tribunals eclesiàstics.

La congregació ha deixat quatre

«La malaltia mental creixerà en un futur pròxim»

Dr. Juan Ignacio Barrachina, gerent de Germanes Hospitalàries - Província Canònica de Barcelona

Samuel Gutiérrez

Un dels grans referents en salut mental a Catalunya i a Espanya és la Congregació de les Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús, fundada l'any 1881 per sant Benet Menni. Més d'un segle d'història i una àmplia experiència en l'atenció de les malalties mentals avalen la seva trajectòria. La institució compta amb més de 100 centres hospitalaris i 165 serveis comunitaris a 26 països d'arreu del món. A la província canònica de Barcelona, que gestiona l'activitat de Catalunya i Aragó, té sis centres hospitalaris, més de 40 equipaments comunitaris i compta amb 2.000 llits. El seu gerent, el Dr. Juan Ignacio Barrachina, ens parla d'aquesta institució centenària, però poc coneguda, en un context com l'actual, tan fràgil i alhora susceptible davant de la malaltia mental.

Davant de les dificultats amb les quals a vegades ens trobem per definir la malaltia mental, quina seria la vostra definició estàndard?

Avanço que no és fàcil fer una definició estàndard, així que intentaré fer una aproximació. La malaltia mental és tot un seguit de patologies que afecten les nostres funcions superiors, com ara el raonament o el comportament. Estem parlant, per exemple, de l'esquizofrènia, la neurosi, l'addicció a substàncies tòxiques... Són problemes mèdics que afecten la nostra capacitat de relació social i que s'han de diferenciar clarament d'altres problemes com la discapacitat intel·lectual.

A la societat actual, tot i que hi ha un llarg camí a recórrer, s'ha aconseguit que la malaltia mental estigui a l'agenda, i això és bo, ja que ha fet que es pugui parlar obertament de certs problemes. Però, al mateix temps, això comporta, de vegades, una certa generalització o banalització de les malalties psiquiàtriques. Per exemple, fem servir el terme depressió, que és una malaltia mental, per referir-nos a un estat de certa tristesa, encara que sigui un cas molt allunyat de la depressió pròpiament dita. També utilitzem sovint el terme paranoia, que en realitat és un símptoma de malalties mentals molt greus.

També es fa servir sovint, especialment en aquesta època de l'any, el terme síndrome postvacacional...

Jo no sóc partidari d'utilitzar aquest terme. Tota la vida hem tornat de vacances i realment pot resultar difícil i gens agradable, però només podem elevar-ho a la categoria de malaltia en casos molt concrets. Hem convertit en un problema mèdic determinats estats emocionals que són habituals i que tota la vida hem afrontat amb una normalitat absoluta. Que tinguem poques ganes de tornar a treballar després de les vacances és normal, com també ho és que ens sentim tristos quan mor algú que estíem.

No em negarà, però, que la

societat actual, amb el seu ritme vertiginós de vida, ofereix un caldo de cultiu més gran per a la malaltia mental...

És veritat que hi ha certes patologies derivades del ritme de vida que portem i que, en una certa mesura, avui hi ha una més gran acceptació social de determinades malalties mentals. Són patologies vinculades sovint a un estil de vida i a una situació social determinada. Amb una societat tan exigent i vertiginosa com la que tenim, la probabilitat de patir ansietat és molt més alta. Anys enrere també hi havia patologia psiquiàtrica, però menys, perquè l'estil de vida era diferent. Ara, en canvi, hem generat un món en el qual la solució als nostres problemes sempre l'hem de buscar a fora. I a més, de forma immediata. Hem perdut la capacitat de gestionar problemes que fa cinquanta anys es gestionaven d'una altra manera.

Quina ha estat l'evolució en els últims anys de l'atenció i tractament de la malaltia mental?

L'evolució ha estat espectacular. D'una banda, hi ha la convicció cada vegada més gran que els serveis de salut mental han d'evolucionar. Han de deixar de ser recintes de tancament per esdevenir espais més oberts, en els quals es tracti cadascú d'acord amb les seves necessitats. De l'altra, hi ha hagut també una gran evolució farmacològica. Fins als anys cinquanta, la farmacologia era molt pobra. A partir d'aleshores es comença a desenvolupar i ha estat ens els darrers vint anys quan s'ha produït un boom farmacològic, que permet enfocar millor els tractaments.

Quin és el segell de qualitat de la vostra institució en el tractament de la malaltia mental?

Des d'un primer moment s'ha

«L'equilibri entre qualitat tècnica i hospitalitat és el signe identificador de la nostra institució»

volgut fer compatible la qualitat tècnica, perquè ens trobem davant d'un problema mèdic, i el valor, que per a nosaltres és essencial, de l'hospitalitat, és a dir, que cada pacient se senti ben acollit a casa nostra. L'equilibri entre qualitat tècnica i hospitalitat és el signe identificador de la nostra institució.

Què enteneu per hospitalitat?

Per a nosaltres és sinònim d'acollida, de visió integral, d'atenció de la persona com a persona... Tot això determina molt la manera d'atendre cada pacient. Volem abraçar tots els àmbits de la persona, fins i tot l'espiritualitat.

Aquest valor determinant de l'hospitalitat arriba sobretot a través de les religioses?

La presència de les Germanes en els centres, encara que sigui cada vegada més petita, continua sent molt important perquè atorga un caràcter diferenciador. D'altra banda, hi ha una preocupació institucional molt gran per mantenir aquests trets diferenciadors en un entorn en el qual la major part dels professionals som laics. L'objectiu és que hi hagi una assistència de qualitat.

Es pot parlar de família hospitalària?

Sí, és un terme que fem servir habitualment. És un concepte molt general

que abraça tot el que està al voltant nostre. En aquest sentit les Germanes han estat sempre molt obertes. La idea és generar aquest sentiment de família entre tots els que estem implicats en aquest projecte, pacients i familiars inclosos.

La Institució Hospitalària ha esdevingut referent mundial en l'àmbit psiquiàtric?

Jo diria que sí que ho som. Clarament. Les Germanes Hospitalàries, juntament amb els Germans de Sant Joan de Déu, fa més de 100 anys que tracten malalties mentals. I durant aquest temps no hem reduït la nostra presència, sinó que l'hem augmentada. És veritat que la nostra presència està molt focalitzada a Espanya i Portugal, però tenim també presència a França, Itàlia, Amèrica Llatina...

Com afronteu el problema de les retallades davant d'una realitat que no es caracteritza precisament per la baixa de les malalties mentals?

Tenim la previsió que la malaltia mental creixerà en un futur pròxim. L'actual situació social afavorirà l'aparició de determinats quadres vinculats a aquestes patologies. Davant d'això, intentarem gestionar el millor possible els recursos que tenim per no haver de reduir ni la quantitat ni la qualitat de les persones ateses. L'esforç important ara és de gestió interna. Hem de treballar d'una manera diferent i reconsiderar sistemàticament el que hem fet per no disminuir la qualitat que estem oferint. Tenim el gran repte de ser eficients i ser sostenibles.

Caldrà també ser més creatius?

Sí, sí... Cal trencar esquemes antics de funcionament i treball. Cal pensar que es poden fer les coses d'una manera diferent i no necessàriament pitjor. Cal revisar contínuament els processos que fem servir i veure on podem millorar.

Quins són els grans reptes mèdics que afronteu en els pròxims anys?

Constatem que tenim una societat cada dia més envellida i això influeix en la salut mental. Cada vegada veurem amb més freqüència problemes psiquiàtrics associats a la gent gran. L'envelliment és important i és un repte per a nosaltres. Això ens obliga a adaptar les nostres estructures per atendre aquestes persones. Un altre repte important és el de les addiccions a les substàncies tòxiques, ja que el perfil i la quantitat de persones amb addiccions canvia i augmenta. Un altre tema que sempre ens ha preocupat molt és l'acceptació social de la malaltia mental.

Camí de Mikomeseng, a Guinea Equatorial

Marta Queraltó i Toni Pedraza són un matrimoni compromès amb el projecte missioner salesià

Carme Munté
Barcelona

Mikomeseng és un petit llogaret de Guinea Equatorial on la congregació dels salesians s'ocupa de la parròquia Nostra Senyora de l'Àfrica, així com del col·legi de secundària Sant Joan Bosco i d'un Centre Juvenil que organitza activitats esportives i de lleure per als infants i joves. Des de la parròquia de Mikomeseng, a uns 150 quilòmetres de Bata, una de les dues capitals de Guinea Equatorial, els salesians atenen els veïns dels 24 poblats de la zona, especialment infants, adolescents i joves.

És en aquesta realitat pastoral dels salesians on se submergiran durant dos cursos lectius la Marta Queraltó i el Toni Pedraza. De 27 i 30 anys respectivament, aquesta parella casada de fa poc i resident a Barcelona, se sent fortament cridada al compromís missioner internacional.

Com que des de sempre han estat vinculats a les escoles, espais, centres juvenils i grups de fe dels salesians, és també en la congregació de sant Joan Bosco on volen plasmar la crida missionera. De fet, la Marta Queraltó ha estat durant dos anys la presidenta de l'ONGD salesiana de la Inspecció de Barcelona VOLS-Voluntariat Solidari.

Ja abans de ser parella, tots dos havien fet experiències de voluntariat internacional: Costa d'Ivori, Mali, Sud-amèrica... Però és ara en aquesta ocasió quan prenen un compromís més ferm com a matrimoni: deixar les comoditats del nostre món per tal de compartir amb els infants i joves guineans dos anys de la seva vida.

Reconeixen, però, que abans d'haver-se decidit a fer aquest pas han hagut de bandejar les pors que acompanyen qualsevol decisió important a la vida: deixar l'habitatge de lloguer que tenen a Barcelona, demanar una excedència a la feina —tots dos treballen en l'àmbit de l'ensenyament—, separar-se durant un temps llarg de la família...

La Marta i el Toni amb el Vincent, un nen de Mali que van conèixer en una anterior experiència de voluntariat.

La previsió és marxar a l'octubre cap a Mikomeseng, on col·laboraran tant en la catequesi de la parròquia, com en l'escola i el centre d'espai. Tot i que fins que no arribin a lloc no saben ben bé què es trobaran, han rebut informació completa gràcies al salesià Josep M. Sabé, ecònom provincial de la visitadoria Àfrica tropical equatorial i col·laborador a la secció «Mirada al món» de *Catalunya Cristiana*.

De fet, la Marta Queraltó i el Toni Pedraza tenen l'acompanyament de la congregació salesiana en aquesta «aventura» missionera. «Hi anem com a laics missioners salesians, seguint l'estil de sant Joan Bosco i fent Església», expliquen la Marta i el Toni, que van fer coincidir la celebració d'enviament missioner amb la cerimònia del seu casament el 12 de maig.

Són conscients que moltes persones no entenen la seva crida missionera, sobretot en els moments actuals en què les necessitats a casa nostra no paren de créixer. «Nosaltres aquí ja fem voluntariat», expressa la Marta, «i així com hi ha gent que se sent cridada a treballar en el seu entorn més proper, nosaltres ens sentim cridats a col·laborar en un projecte missioner internacional». No descarten la possibilitat de formar família en un país de missió.

Amb les maletes gairebé a punt, plenes de material escolar, la Marta i el Toni aprofiten els darrers dies a Barcelona per acomiadar-se dels amics i de la família. Reconeixen que la molèstia de vacunar-se no és res comparat amb els tràmits burocràtics necessaris per obtenir el visat d'accés a Guinea Equatorial. Encara no tenen el visat —almenys no el tenien al tancament d'aquesta edició—, com tampoc no saben on viuran quan arribin a Mikomeseng —els han recomanat que sigui fora de la missió—, però el que sí que tenen és molta il·lusió davant d'aquesta nova etapa a la seva vida.

«Hi anem com a laics missioners salesians, seguint l'estil de sant Joan Bosco i fent Església»

CatalunyaCristiana

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

**Subscribiu-vos-hi
per 124,80 € l'any**

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana
durant un any (52 números)

- Edició en català
 Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

- Únic pagament de 124,80€ per any
 Xec nominatiu que adjunto
 Dos pagaments trimestrals de 62,40€
 Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat Oficina DC Compte Data (dd/mm/aa)

□ □

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Escultura en bronze del beat Francesc Castelló

S'inaugurarà el 27 de setembre a l'Institut Químic de Sarrià, on va estudiar

Jordi Curcó
Lleida

La Comissió diocesana Pro Canonització del Beat Francesc Castelló ha rebut amb goig i satisfacció la notícia que el proper 27 de setembre, a les set de la tarda, vigília de la festa litúrgica del beat Francesc Castelló, tindrà lloc a l'Institut Químic de Sarrià (IQS) de Barcelona la inauguració d'una estàtua del beat Francesc Castelló, exalumne del centre. L'escultura estarà situada a l'esplanada d'accés al nou edifici de l'IQS. A l'inici de l'acte, se li concedirà la medalla d'or del P. Vítoria al P. Lluís Victori Companys, s.j., pels seus cinquanta anys de dedicació docent i pastoral a l'IQS.

L'obra ha estat executada per l'escultora barcelonina Montserrat Garcia Rius, autora de les escultures de sant Bru i sant Bernat, del temple de la Sagrada Família de Barcelona, que seran inaugurades també aquest mes de setembre. «Després de llegir la biografia del beat Francesc Castelló, captar tots els sentiments, i sentir gran emoció, és fonamental per poder començar qualsevol realització escultòrica. Sense emoció no hi ha creació; és bàsic sentir per poder transmetre també emocions als espectadors. Tot plegat farà que l'escultura tingui una ànima i sigui feta i pensada amb el cor. Llavors és quan sento una pau interna, una il·lusió, per poder desenvolupar tota la meva feina més creativa. De fet, per a mi l'escultura és una necessitat espiritual per viure», explica l'escultora.

Fosa en bronze, l'estàtua tindrà uns dos metres d'alçada, si bé la base del monument fa ja un metre. «Aquest pedestal serà d'acer Corten, amb una inclinació de 45 graus. Això dona la sensació que se separa del pedestal del terra, com si estigués pujant al cel», comenta l'autora.

Escultura amb ànima

Montserrat Garcia assegura que aquesta és una de les escultures més figuratives que ha fet mai i la descriu així: «Pel que fa a la seva vestimenta, he tingut en compte que es tracta d'un personatge del 1936. Per tant, els pantalons són molt amples, perquè corresponen a l'època, i el cinturó és alt, etc. També he volgut reflectir la seva elegància i fermesa. Per exemple, marcant la ratlla del pantaló i molt ben pentinat, amb una clenxa molt marcada, ben plantat i esvelt. Feia 1m 87cm d'altura. Sempre anava molt ben vestit, tal com expliquen les seves germanes.»

«Quant al retrat —afegeix—, també m'he esforçat molt amb la semblança del seu rostre. La fesomia és tot un repte per a un retrat. No solament ha d'estar ben fet, sinó que s'hi ha d'assemblar; ha de ser ell, encara que no he tingut tota la documentació necessària que m'hauria agradat per fer-ho més real. La mirada és desafiant, valenta, mirant directament als ulls de la persona que té al davant. El seu braç dret, enlairat, amb la mà reafirmant la seva fe. Tot plegat farà que aquesta

Xavier Fornell

Montserrat Garcia Rius treballa en l'escultura de Francesc Castelló.

escultura parli, com he dit abans, que tingui ànima, que és la tònica en totes les meves obres. Aquesta mà ha de parlar, no és una mà feble sinó forta, indicadora del seu convenciment.»

L'IQS, regit pels Jesuïtes, de reconegut prestigi en l'àmbit de la formació professional i universitària, pretén amb aquest monument homenatjar i recordar el fins ara únic dels seus alumnes que ha arribat a ser beatificat per l'Església i que actualment es troba en procés de canonització. Alhora, vol presentar el jove màrtir lleidatà com una proposta permanent per als joves estudiants i un referent clar i exemple a seguir i imitar.

Francesc Castelló va ser alumne d'aquest centre entre els anys 1930 i 1933. El beat va destacar per la seva professió de químic, fruit de la formació rebuda a l'IQS. Va exercir com a enginyer químic des del 1935 fins a la seva mort, el 28 de setembre del 1936, a la fàbrica Cros de la ciutat de Lleida.

Representació lleidatana

A la inauguració del monument assistirà la germana del beat, Maria Castelló Aleu, de 100 anys i resident a Saragossa, que estarà acompanyada

«Es vol presentar el jove màrtir lleidatà com un referent clar i exemple a seguir i imitar»

pel seus familiars més propers. Així mateix hi acudirà des de Lleida una representació de la Comissió Pro Canonització del Beat Francesc, encapçalada pel vicepostulador de la causa, Mn. Gerard Soler.

La Comissió té previst d'organitzar un autocar per tal de facilitar l'assistència a aquest joiós acte dels Amics del Beat Francesc i devots que vulguin participar-hi. La inauguració de l'escultura formarà part dels actes que organitza la Comissió, com fa tots els anys durant la festa litúrgica del beat, el 28 de setembre. Se celebrarà una eucaristia a l'església de Sant Pere de Lleida al vespre i una altra el 29 de setembre, festa de Sant Miquel i festa local a Lleida. El

matí d'aquest dia tindrà lloc una missa al cementiri per commemorar el 76è aniversari del martiri del beat i, tot seguit, es farà una ofrena floral al fossar comú on reposen les seves despulles i les de tants altres màrtirs.

Enguany la celebració a l'església de Sant Pere de Lleida, on hi ha la capella dedicada al beat i una exposició permanent, serà presidida pel prior del monestir de Montserrat, P. Ignasi Fossas. La Comissió l'ha convidat perquè fou el col·laborador més estret, durant molts anys i fins a la seva mort, del P. Romuald Díaz, vicepostulador de la Causa de Beatificació de Francesc Castelló i autor de la seva biografia oficial: *Francesc de P. Castelló i Aleu, servent de Déu fins a la mort*.

Es dona també la circumstància que a Montserrat hi ha un relleu dedicat al beat Castelló, juntament amb el del també beat metge i capellà Pere Tarrés. L'obra, que porta la signatura de l'escultor Ramon Cuello i Riera, està ubicada a la balconada central de la façana del monestir. El relleu va ser inaugurat el 2 d'octubre del 1983. Juntament amb la nova escultura que serà inaugurada a l'IQS, són els dos monuments en homenatge públic al beat lleidatà que hi ha a Catalunya.

Concurs Recreativa't per a joves

Redacció / Barcelona

Farmacèutics Mundi i Medicus Mundi Catalunya, dins del marc de la campanya «Dret a la salut a l'Àfrica», organitzen el Concurs Recreativa't. Projectem per Àfrica, amb l'objectiu d'augmentar el coneixement dels joves sobre les principals problemàtiques en l'accés a la salut a l'Àfrica, amb un component de recerca, cre-

ativitat i implicació social. Va dirigit a joves de 14 a 18 anys, de centres educatius de Secundària i d'entitats de lleure de Catalunya, en grups de mínim tres persones.

Aquest concurs consisteix en dues proves: l'edició d'un curtmetratge (de tres minuts) i el disseny d'un projecte de sensibilització a l'entorn. La inscripció està oberta fins al proper 12 de novembre. Pel que fa als premis,

seran els següents: una càmera de fotos, cedida per Casanova Foto, per al centre educatiu de Secundària i l'entitat de lleure guanyadors; un projector ECO, cedit per Casio, per al curt més votat i la participació a la mostra de films i documentals «Dret a la salut a l'Àfrica» per als cinc millors curts. Més informació: tel. 679 464 812, a/e: concurs@dretalasalutalafrika.org, web: www.dretalasalutalafrika.org.

Història

La pobresa i les institucions assistencials a la Barcelona medieval (10)

Josep Capdevila i Soldevila

Arxiver de la basílica dels Sants
Màrtirs Just i Pastor

Fins al segle XI la pobresa no havia estat un problema social. Era com una prova, una condició individual permesa per Déu perquè era considerada com una ajuda per a la santificació. En una societat eminentment rural els pobres eren atesos pels membres de la seva mateixa comunitat.

Amb el desenvolupament, progrés de l'economia i creixement de la ciutat, va aparèixer una nova forma de pobresa. Van ser els coneguts amb el nom de pobres de solemnitat, que acostumaven a ser atesos per la Pia Almoïna de la catedral, on se'ls oferia un àpat al dia, i els pobres vergonyants, que eren persones que s'avergonyien de la seva condició de vinguts a menys, perquè en temps passats havien gaudit d'una situació social que els permetia poder mantenir-se del seu treball i que per circumstàncies de canvi de fortuna, malalties, deutes o pèrdues de familiars, havien arribat a la indigència. Per atendre aquestes persones, l'Església, amb la col·laboració dels laics caritatius, va augmentar les ajudes assistencials i va promoure institucions per atendre-les.

El costum de posar en els testaments clàusules pietoses i llegats destinats al culte i a la caritat és constant en els testaments medievals. S'institueixen llegats i també fundacions de caràcter permanent conegudes amb el nom de causes pies. Aquestes fundacions rebien uns béns, tant en metàl·lic com en terres, horts, vinyes, cases etc., que eren entregats a particulars, sovint per mitjà de contractes emfitèutics, per al seu ús o cultiu, a canvi del pagament d'una pensió o cànon anual a la institució. Aquesta pensió que a l'edat mitjana no podia excedir del 10% del capital entregat i acostumava a ser de l'ordre d'un 6%, segons els llocs, era destinada a complimentar les finalitats específiques que havia indicat el fundador, que acostumaven a ser: rescatar captius, atendre pobres vergonyants, dotar donzelles a maridar o en religió entrar i estudiants a estudiar.

La caritat parroquial

Hi havia ordes religiosos com els Mercedaris, Trinitaris i Cavallers de Sant Joan de Jerusalem dedicats a la redempció de captius cristians que havien caigut en mans de pirates, que en aquella època solcaven les costes mediterrànies i que havien estat portats a terres musulmanes del nord d'Àfrica. També les confraries i les parròquies van ser especialment sensibles a aquest greu problema i es va fomentar l'establiment de llegats i causes pies en els testaments amb aquesta finalitat, les rendes dels quals, destinades a negociar el rescat dels captius, eren entregades als dits ordes religiosos i també molt sovint a mercaders cristi-

ans o jueus que per motius comercials viatjaven a terres del Magrib.

A les set parròquies de la ciutat (Santa Maria del Mar, Santa Maria del Pi, Sant Just i Sant Pastor, Sant Pere de les Puel·les, Sant Jaume, Sant Miquel i Sant Cugat del Rec) s'hi va constituir una institució coneguda amb els noms de bací o plat dels pobres vergonyants per assistir els necessitats de les seves demarcacions parroquials. Aquestes ajudes eren com un complement per situacions angoixants o desesperades. La més antiga d'aquestes institucions parroquials sembla que va ser la de Santa Maria del Mar, que es devia constituir durant el darrer terç del segle XIII, al voltant del 1275, en el moment que va començar a aturar-se l'expansió econòmica de la ciutat.

Els plats dels pobres eren organismes autònoms, vinculats a la parròquia però del tot independents, regits per unes ordinacions i administrats per feligresos laics electes, coneguts com a baciners. A la parròquia de Sant Just i Sant Pastor, per exemple, acostumaven a ser-ne tres, que supervisaven unes caixes o bacins de capta; un situat a la catedral, un altre a la parròquia i un tercer a meitat de camí entre els convents dels franciscans, al capdavant de la rambla, i dels mercedaris. Un baciner havia de ser un «ciudadà honrat»; el segon, un mercader o un artista i el tercer, un menestral.

A Sant Just, les almoïnes es distribuïen dos cops l'any: per Nadal i per Setmana Santa. En altres parròquies es feien ajudes mensuals en diners però també en espècies com pa, farina i roba, en determinades festivitats de

«El costum de posar en els testaments clàusules pietoses i llegats destinats al culte i a la caritat és constant en els testaments medievals»

l'any com Nadal, Sant Joan i Tots Sants. No es repartia diàriament menjar perquè es considerava que els pobres vergonyants tenien la seva pròpia casa on podien preparar-se els àpats. A moltes de les ordinacions es va prohibir específicament fer caritat a captaires, ganduls i gent viciosa.

Segons la documentació del segle XV que s'ha conservat del bací dels pobres de la parròquia del Pi, les fonts d'ingressos eren bàsicament tres: les rendes dels censals que constituïen la partida més important del conjunt de tots els ingressos. El censal era el dret de cobrar una pensió o cànon anual indefinidament, tal com ja s'ha indicat, com a contrapartida d'un capital donat, que s'acostumava a garantir sobre un bé immoble, de manera semblant a la hipoteca. El segon grup d'ingressos el formaven els donatius i llegats testamentaris, menys importants que l'anterior però

molt interessant en l'aspecte social perquè permet veure el costum pietós que tenien els testadors medievals de deixar alguna quantitat en metàl·lic per a obres pietoses i benèfiques. Les almoïnes era la tercera font d'ingressos del bací. Segons la documentació esmentada amb aquests ingressos eren assistits menestrals, vídues, tot tipus de malalts, ancians i parteres, es donaven ajuts per a enterraments, però també s'atenia persones que havien ocupat un paper destacat a la societat com podien ser metges, notaris i fins i tot nobles. Llevat de casos excepcionals, les ajudes oscil·laven entre un sou i sis diners i dos sous, cada mes.

El dot

Una altra forma de caritat parroquial eren les dotalies de donzelles a maridar o en religió entrar. El dot té més aviat un sentit religiós o moral que no pas social; és a dir, l'ajuda a les noies es fa en remei de l'ànima del testador i perquè la donzella no caigui en la prostitució per manca d'aixovar, perquè per a una família no adinerada, quan havia de casar una filla o entrar en un convent, el dot representava una càrrega extraordinària.

A finals del segle XIV era normal que els dots entre famílies de menestrals i mariners fossin entre 800 i 1.200 sous barcelonins. Si un mestre artesà venia a guanyar uns quatre sous diaris en dies feiners i l'alimentació d'una família de quatre o cinc membres s'acostava molt als dos sous, considerant les altres despeses, es comprendrà que l'estalvi o l'endeutament per casar una filla era de diversos anys. Sense dot no era possible casar-les ni tampoc entrar en un convent. Les noies que no tenien dot, si no tenien manera de trobar feina de criada o de costurera no tenien pas cap altra sortida, diguem-ne honrada.

Aquest sentit religiós o moral del dot va fer que moltes causes pies per dotar donzelles fossin d'origen eclesiàstic. Sovint són sacerdots que volen que després de la seva mort s'inverteixi un capital o uns béns en la creació d'una causa pia. Aquest capital és col·locat en forma de censal i les pensions acumulades que es cobren representen un estalvi de dots a la família soca del capellà fundador i en certa manera és la forma de retornar a la família allò que d'ella va rebre quan li van constituir el benefici que li va permetre ser ordenat.

Finalment, cal indicar que la causes pies per ajudar estudiants a estudiar són força minoritàries en època medieval, encara que s'incrementen a partir del segle XVII. A diferència de les noies que només amb el dot poden aspirar a un matrimoni convenient o entrar en religió, els nois poden situar-se bé dins de la societat amb la preparació professional, aprenent un ofici. Per això quasi bé totes les ajudes a estudiants són per fer estudis eclesiàstics, fundades per sacerdots i destinades a membres de la seva parentela.

Totes aquestes institucions parroquials juntament amb les altres de la ciutat van contribuir en major o menor grau a l'estabilització d'una societat sovint instal·lada en la pobresa, la malaltia i el sofriment.

Llibres per als més joves

El primer vocabulari

En aquesta col·lecció hi trobareu les primeres cançons per cantar amb els més petits a la falda. Dins del conte, a més de la lletra, hi ha també uns dibuixos encerclats, que són objectes o personatges que es relacionen amb la cançó. D'aquesta manera, avis i pares passaran una bona estona amb l'infant, mirant el conte, explicant què passa i cantant la cançó. I els nens i les nenes aniran aprenent, així, el seu primer vocabulari.

Marta Balaguer (il·lustracions), Plou i fa sol. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció Ballmanetes, 2012, 10 pàg.

Contra el foc

Les joguines, els oficis i els mitjans de transport són els protagonistes de Cavall Acció, una nova sèrie dins de la col·lecció Cavall Volador, on hi ha magnífiques il·lustracions i fotografies, i textos senzills que combinen la lletra de pal i la manuscrita. Cada títol inclou un breu apartat documental que complementa el text bàsic. En aquest cas, s'ensenya a la mainada l'ofici de bomber i els secrets de la professió.

Montse Ganges (text) i Christian Inaraja (il·lustracions), Fem de bomber. Combel Editorial, Col·lecció Cavall Volador, 2012, 24 pàg.

Aventura inoblidable

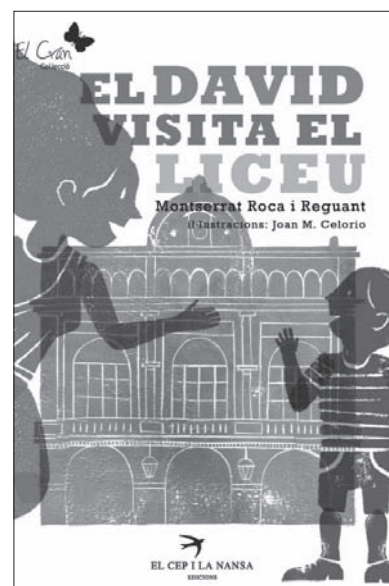
Jan i Trencapins es posen en camí per visitar el mag Sapastrus. Es prepara la Nit dels Bruixots, en què tots els éssers màgics es reuniran al més profund del bosc, però hi ha un traïdor, el sinistre Ubiquitas, que roba a Sapastrus l'Anell de Plata, un símbol de poder. Amb l'ajut, entre altres, del mag i dels Barrufets, els dos amics hauran d'evitar que Ubiquitas aconseguixi el poder absolut al món de la màgia.

Yvan Delporte i Thierry Culliford (text) i Peyo (il·lustracions), La nit dels bruixots. Editorial Base, Col·lecció Jan i Trencapins, 2012, 48 pàg.

La importància de l'art

El David i en Jan expliquen la visita que fan al Liceu, acompanyats per les muses de les pintures del sostre del Saló dels Miralls. Per exemple, Euterpe deixa la seva empremta en els assaigs musicals, mentre que Terpsicore selecciona el repertori de les companyies de dansa. El llibre permet als nois i noies endinsar-se en la complexitat d'un teatre vist per dins i els fa reflexionar sobre la importància de l'art.

Montserrat Roca i Reguant (text) i Joan M. Celorio (il·lustracions), El David visita el Liceu. Edicions El Cep i la Nansa, Col·lecció El Cran, 2012, 74 pàg.

Gent de casa

Isabel Ventosa i Roig, una vida dedicada als necessitats

Isabel Ventosa i Roig va néixer a Vilanova i la Geltrú el 20 de novembre del 1834. Poc abans de complir els vint anys, la gran epidèmia de còlera que afectà no només la península sinó vastes zones causà, l'any 1854, també a Vilanova una gran mortaldat. Segons càlculs, un miler de persones en una població de poc més de deu mil habitants.

Isabel Ventosa restà impressionada i va començar a tenir cura dels malalts, especialment els pobres que no tenien qui els cuidés, prenent la decisió de lliurar-se a aquesta tasca durant la seva vida. El 1856 va a Barcelona, on coneix tasques similars a les quals ella vol lliurar-se, com la que va posar en marxa el cirurgià de Sant Feliu de Guíxols Francesc Darder, que el 1730 testà destinar els seus béns a una institució seglar de dones —avui en diríem fundació— que es dediquessin a tenir cura de malalts i desvalguts: el que seria la Causa Pia Francesc Darder.

De fet, la filantropia de Darder venia de lluny, atès que pertanyia a una institució seglar, la Congregació de la Nativitat de Nostra Senyora, fundada

a l'església de Betlem de Barcelona el 1599.

Vet aquí que aquell mateix 1856, en virtut d'una de les desamortitzacions més grans, la de Madoz —perquè, tot i que tothom carrega amb la de Mendizábal, Godoy, Josep I, Espartero i Madoz van efectuar-ne

d'altres—, l'estat confiscà la Causa Pia, que des del 1787 tenia cura de dones malaltes a l'hospital de la Santa Creu, de manera que sense fons havien d'obtenir recursos per cuidar els malalts per les cases.

Isabel Ventosa, que en arribar a Barcelona ingressà a la Obra Pia, restà desencisada en comprovar que, de fet, era una societat civil i no religiosa. Va voler abandonar-la, però el seu director espiritual la va convèncer perquè no ho fes. Passat un temps, és nomenada superiora de l'Obra i malda per transformar-la en una institució religiosa, sense deixar de treballar dia a dia.

Cap al 1885, altra volta el còlera la posa a prova. Aquesta vegada afectà sobretot les grans ciutats catalanes i el seu entorn, a més de la vall de l'Ebre, amb Aragó, tot el País Valencià, zones d'Andalusia, el centre i Cantàbria. Aquí les darderes van treballar de valent, es van crear una gran reputació i al cap de poc eren admeses com a terciàries franciscanes. El primer pas cap a la congregació religiosa ja estava fet.

Les primeres constitucions de les

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Germanes Missioneres de la Nativitat de Nostra Senyora són redactades pel llavors bisbe d'Urgell, el futur cardenal Casañas, el 1894. Isabel Ventosa moria a Barcelona el 2 d'abril del 1895. No va poder fruir en vida del goig de veure aprovada la constitució, que arribà l'11 d'abril del 1896; més tard va ser aprovada el 1909 i va rebre la definitiva pontifícia el 1914. Avui dia és la congregació de les Franciscanes Missioneres de la Nativitat de Nostra Senyora, però tothom les coneix com a darderes. Actualment Isabel Ventosa és serventa de Déu i segueix el procés cap a la seva beatificació.

• Per saber-ne més: Josep M. Martí Bonet i Ana M. Lander Azcona, *Isabel Ventosa y las darderes. Congregación de la Natividad de Nuestra Señora. Documentos y comentarios. Años 1835-1900.* Instituto de las Hermanas Franciscanas Misioneras de la Natividad de Nuestra Señora, 1997.

Crítica literària

Poesia per a infants

L'esperit d'infant es manté mentre hom és capaç d'alimentar la fantasia i conservar certa ingenuïtat: és a dir, mirar i recrear la realitat des de la sensibilitat de les emocions i les vivències; trobar-hi aquest aspecte particular, amagat, intens i breu, que solament és capaç de copsar-lo qui, per voluntat o espontàniament, se'n sap distanciar. Aquest és el món de la infantesa: la capacitat natural de «volar» per sobre de la realitat sense desprendre-se'n del tot, i a mesura que aquest vol es fa més rasant l'infant va deixant de ser-ho i va entrant en el món dels adults. El llenguatge popular ens ajuda a comprendre aquesta imatge: «toca de peus a terra!», sentim a dir a qui mira i veu més amb la sensibilitat i l'emotivitat que no pas amb la raonabilitat. Així, el poeta pot parlar de «La desolació», «A una guspira», «El raig de sol», «Les cireres ingènues» (Josep Carner)... transportant el lector a l'essència del moment, enriquint la seva mirada amb imatges i comparacions. Pot semblar senzill, però no ho és, ni per l'infant ni per l'adult que *simpatitza* amb aquest esperit.

Per això, els poemes, breus poemes, de Carme Rovira poden dir bona nit a la lluna, fer que un gall i un ratolí conversin, i tocar l'arc de Sant Martí per fer-ne

CARME ROVIRA
Fantasies sense barret
 Edicions Saragossa, 2010, 32 pàg.

un braçalet a la persona estimada... Els nostres infants no tenen problema per capbussar-se en aquestes imatges, en les accions fictícies que suggereixen, i incorporar-les a la seva vida; nosaltres, adults, dibuixem un somriure de consentiment plaent i diem: «Són nens!» I vet aquí que, diuen, que a la vellesa retorna aquesta mirada d'infant: ¿serà que dels anys viscuts, de l'experiència, s'ha après que si la vida no es viu amb la música del sentiment i l'emoció no és del tot vida, no és l'autèntica vida?

Espais, dibuixos, colors, acompanyen aquesta poesia per a infants. No podia ser d'altra manera per quan les imatges que construeixen les paraules cal que es puguin visualitzar en el paper: l'infant és entremig de la conversa del gall i del ratolí tant perquè la visualitza en l'encaïment de les paraules com en la figura que l'acompanya: cert, el gall parla i és contestat i qui llegeix n'és testimoni, en participa i, en el seu interior, dóna el seu parer, respon, i, sense ser-ne encara

prou conscient, va construint el seu pensament, el seu criteri, va semblant llavors per al seu futur: tot plegat, esdevé una lectura activa i participativa. A *Fantasies sense barret*, cada poema és un petit conte, un joc per a la imaginació, a vegades, amb un toc de faula, per exemple, «Lleopard Leonard».

Aquest poemari, i altres, és una pedagogia de la lectura que pot introduir l'infant en aquest tipus d'expressió poc, o molt, desconeguda: és un exercici de subjectivitat, d'interioritat, construint un diàleg que va més enllà de la intencionalitat del poema. Em permeto un apunt personal: van regalar aquest llibre a la meva néta de deu anys, i em va sorprendre agradablement la curiositat que li va despertar quan el va obrir i va començar a fullejar-lo pausadament;

FANTASIES SENSE BARRET

Poesies per a petits sense edat i grans sense anys

CARME ROVIRA

tot seguit, i amb cura, se'l va guardar a la bossa amb un gest que vaig interpretar d'estimació per l'obsequi rebut. Als més petits, aquells que encara no saben llegir, escoltar-los quan algú els recita els obrirà la finestra de la imaginació tot despertant-los emocions, sentiments, interrogants. Perquè allò que portem dins, si no li donem l'oportunitat de descobrir-lo, ho ignorarem per sempre.

Crítica teatral

Una Ventafocs nord-americana i a ritme de rock

LA VENTAFOCES, EL MUSICAL AMB RITME DELS 50, de Dani Cherta.
MÚSICA: Keco Pujol.
COREOGRAFIA: Sílvia López.
DIRECCIÓ: Dani Cherta.
 Jove Teatre Regina, Barcelona. Fins al 30 de setembre.

Una criatura amb cabell arrissat, d'origen africà, d'encara no quatre anys, s'aixeca de la butaca davant meu i, brandant els braços i movent el cos, espontàniament, imita els ballarins i intèrprets d'aquest musical. El ritme rocker de l'espectacle és evident que s'encomana, però també és evident que, entre els petits que omplen la platea, hi ha qui el porta a la sang més que un altre.

L'anècdota és prou il·lustrativa per demostrar la importància del teatre familiar i la incidència que pot tenir en les decisions a prendre per les futures generacions que, sense aquesta oportunitat teatral, potser no descobririen mai el que els bull per dins. I serveix també per treure's del cap el dubte que un musical basat en personatges artístics, històrics i la música rock dels

© La Roda Produccions

Una escena de l'espectacle musical.

anys cinquanta pugui atraure els que han nascut només fa mitja dotzena d'anys.

L'habilitat del guió, la música i la posada en escena d'aquest espectacle és basen en la Ventafocs, però prescindint dels elements clàssics i convertint-la en una mena d'*au pair* a ca la madrastra i les seves filles, convençudes que el món s'ha fet món només per a elles dues.

L'acció se situa en un institut nord-americà—atenció al torneig de beisbol i les animadores— i per tant, els personatges ja són crescutets, cosa que afegeix un estímul per als espectadors que ja trepitgen la secundària, ni que

encara tinguin només dotze anys i siguin els més petits dels grans. La Ventafocs viu, treballa i intenta estudiar—atragada com va de tanta feina domèstica— aguantant el maltracte de la mestressa de casa, que té un pub, i les dues germanes que n'hi fan de tots colors, situació que, per les accions d'injustícia que pateix, capten de seguida els més petits.

La trama es desenvolupa a ritme de rock i un radiofonista de la RKLK fa de mestre de cerimònies creant un ambient històric amb notícies sobre personatges cèlebres o fets importants dels anys cinquanta com el naixement de la

televisió en color; l'èxit de la pel·lícula *Cantant sota la pluja*, amb Gene Kelly; el boom d'Elvis Presley i la seva cançó *Love me Tender* o l'enviament del coet *Sputnik 2* a l'espai amb la gossa Laika a dins. Efemèrides que es reproduïxen en imatges i que als més petits els deuen semblar autèntiques postals de dinosaures, com als adults-pares-mares de les funcions familiars, la majoria dels quals no hi eren tampoc a mitjan segle passat.

Madrastra, germanes, fada padrina—en versió digital— i substitució de la típica carbassa convertida en carrossa per un model d'auto de l'època dels cinquanta són els elements que recorden, recuperen i reciclen el conte. La resta crea una història juvenil amb un concurs de cant inclòs en un ball de màscares de l'institut per guanyar les beques que el curs vinent serviran per anar a estudiar a una prestigiosa escola. Es crea també un petit lligam enamorat entre la parella protagonista (la Ventafocs i un dels xicotets del curs que substitueix el príncep ranci de les versions antigues) i, esclar, no hi pot faltar la sabateta que, per segles que passin, és un mètode molt més infal·lible que el xafardeig del Facebook o el Twitter, per conèixer de quin peu calça l'enamorada misteriosa de l'antifaç que es va fondre del ball en tocar les dotze de la mitjanit.

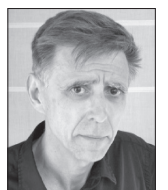
Rosa M. Boixareu Vilaplana

Síndica de Greuges de la URL

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista
 col·laborador de
 Ràdio Estel

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

El quàsar més distant descobert fins ara

Els nostres lectors habituals ja saben què és un quàsar: un nucli molt actiu d'una galàxia jove en plena evolució. El nom de *quasar* anglès ve de la contracció de *quasi-stellar-radio-source* (=font de ràdio quasi estel·lar). Es veuen tots molt llunyans i, en conseqüència allunyats també en el temps, la major part cap a més de 2.000 milions d'anys llum de distància, és a dir, els albirem com eren fa més de 2 mil milions d'anys. Són objectes celestes que emeten una energia enorme. Unes 1.000 vegades l'energia de la nostra Galàxia, o, si ho voleu, un bilió de vegades la que emet el nostre Sol.

Són galàxies en formació i tenen al seu centre un enorme forat negre supermassiu que absorbeix estrelles a causa de la seva enorme gravetat, unes 10 cada any o més; el més brillant del cel n'arriba a menjar-se'n unes 1.000 anualment. A aquesta velocitat d'absorció un quàsar no pot aguantar més d'uns 10.000 milions d'anys, i com que, com sabeu, el cosmos s'originà fa 13.700 milions d'anys en el Big bang és lògic que no tinguem quàsars propers: ja han acabat el procés, convertint-se en galàxies ordinàries, els que són més a prop de 2.000 anys llum, ja que tenen més de 10.000 milions d'anys d'existència, suposant que

Telescopi UKIRT (United Kingdom Infra-Red Telescope), de l'observatori de Mauna Kea a Hawaii.

s'originessin pocs centenars de milions d'anys després de l'inici còsmic.

I això és el que ens mostra el quàsar observat el 29 de juny del 2011 i que ara ja s'ha estudiat amb detall. És el més llunyà albirat fins ara. Descobert per l'equip UKIRT de Hawaii i anomenat ULAS J1120+0641 s'ha vist que es troba a 12.900 milions d'anys llum, és a dir, el veiem quan només feia 800 milions d'anys que s'havia format el cosmos. La distància es calcula per la desviació cap al roig de la seva llum que mostra, al mateix temps, la velocitat de recessió, a causa de l'expansió de l'univers. La d'aquest quàsar és de més de 7 unitats, exactament 7,085, i supera en 100 milions d'anys el més allunyat conegut fins ara. Això vol dir que ben aviat es van formar forats negres enormes després del Big bang. El d'aquest quàsar es calcula de 2.000 masses solars, cosa que crida l'atenció dels astrofísics: com és que al cap de 800 milions d'anys del començ ja hi hagi formats forats negres tan enormes? Perquè la teoria diu que només podia formar-se per la unió de molts altres de petits, i com és que ho fes tan de pressa? És un interrogant. Els astrònoms tot sovint es troben amb sorpreses. Encara resten moltes coses per saber. La Creació és immensa!

Certes científiques i fe cristiana

30. Postura de l'Església respecte de la teoria evolucionista

Tothom sap que ara l'Església catòlica és ben conscient que no li pertoca emetre cap judici sobre qüestions purament científiques. També n'era al segle XVII, és clar, però hi havia teòlegs que creien que la doctrina de Galileu anava contra la veritat de la Bíblia, i això ho hem de dir amb totes les lletres: Galileu no fou condemnat pel que havia elaborat científicament sinó per afirmar coses que anaven (a judici dels que el condemnaren) contra la fe. I avui dia és evident que l'Església, amb tot i el fet que l'evolució va començar com una arma atea, la prudència de Roma s'ha mostrat en veritat delicada de debò. Que les espècies biològiques són immutables ho deia Aristòtil, no la Bíblia, i encara que a les escoles cristianes s'ensenyava el que deia aquest filòsof grec, no ho podien exposar com un dogma de fe. I avui dia bé sabem, tenint en compte el gènere literari de Gènesi, que, sense desviar el sentit de l'Esclat, es pot interpretar que Déu va fer sorgir la vida i la va fer evolucionar després valent-se de les causes segones, les quals podien ser aquells quatre mecanismes posats pels autors de la teoria sintètica de l'evolució. Més encara, fins i tot el mateix llibre del Gènesi sembla insinuar precisament causes segones quan diu (Gn1,11-20): «Que la terra produeixi herba... que les aigües produeixin éssers vius...»; si bé no es pot, naturalment, posar aquest text tampoc com un aval de l'evolució.

L'únic punt que en la doctrina evolucionista pot afectar la doctrina cristiana és dir que també l'home és una espècie animal com qualsevol altra i que no hi ha hagut cap salt qualitatiu per passar d'un animal irracional a l'*Homo sapiens*. Aquest és el punt que cal tenir present a l'hora de confrontar la nostra fe amb la doctrina de l'evolució.

Primeres reaccions eclesiàstiques davant la nova teoria evolucionista

Encara que el llibre de Darwin del 1859 sobre l'origen de les espècies era de debò purament científic, molts dels seus contemporanis no ho van entendre així. Si la primera edició de 1.250 exemplars es va vendre el mateix dia que aparegué a les llibreries (així es diu, però potser s'exagera, és més probable que vagin ser uns pocs dies) no va ser pas, és clar, per pur interès científic. L'expectació que havia despertat, en els ambients cultes de la societat anglesa, venia de les implicacions religioses que es deia que tenia aquell llibre i els qui tenien mentalitat d'ateus materialistes el compraven per veure-hi si s'hi confirmaven les seves idees i els creients l'adquirien per comprovar si atacava la Bíblia i estudiar com refutar la teoria. Això generà, consegüentment, controvèrsies i disputes i la cosa encara s'exacerbà més quan el 1871 apareixia l'altre llibre de Darwin sobre l'origen de l'home.

No és estrany, doncs, que la primera reacció eclesiàstica vingués de l'Església anglicana. Dominava encara aleshores entre els cristians en general i també, és clar, a Anglaterra, la interpretació literal de la Sagrada Esclat, sense distinció de gèneres literaris. Fins i tot allò que havia dit l'arquebisbe Ussher que el món havia estat creat l'any 4004 abans de Crist era cregut per molts. Entre les polèmiques famoses cal recordar la que es tingué a Oxford, com ja vam dir, entre Thomas Huxley i el bisbe Samuel Wilberforce. I n'hi hagueren d'altres.

A la resta d'Europa podríem citar una llarga llista de teòlegs catòlics que també s'oposaren al darwinisme, com l'arquebisbe de Granada, Bienvenido

Monzón, que va dir que les idees de Darwin eren «herètiques, injurioses envers Déu i la seva providència infinites, depressives per a la dignitat humana i escandaloses per a les consciències», però crec que es pot dir que en general més aviat hi hagué moderació. I fins i tot en podríem citar algun que hi congenià com l'abbé Guillet o el dominic Antonin-Gilbert Sertillanges. Les autoritats eclesiàstiques poc intervingueren. L'única intervenció d'una església catòlica local en contra va ser la del concili tingut a Colònia el 1860, en el qual es declarà: «Va contra la Sagrada Esclat i la fe la doctrina que afirma que per una evolució espontània d'una naturalesa inferior a una superior s'hagi arribat fins a la humana.» És clar que si per *espontània* s'entén sense cap mena d'intervenció de Déu, cal retreure-ho com a vàlid.

Doctrina dels summes pontífexs

El primer Papa que parlà explícitament del tema va ser Pius XII. Abans hem de dir que Pius IX no en digué res en l'encíclica *Quanta cura* del 1864 ni es posà en la llista dels 80 errors condemnats pel *Syllabus* que ell promulgà. I que Lleó XIII en la *Providentissimus Deus*, parlant de la Bíblia tampoc no cita l'evolució, i en canvi diu que quan s'hi tracten fenòmens naturals utilitza «certa classe de metàfores o ho fa com acostumava a fer-ho el llenguatge comú del seu temps». I pel que fa a Pius X en l'encíclica *Pascendi* no parla tampoc gens de l'evolució dels vivents; només en una ocasió afirma que s'han de conciliar fe i ciència, però sense citar aquest tema.

Ara bé, Pius XII, en la *Humani generis* del 1950, hi diu: «El Magisteri de l'Es-

glésia no prohibeix que la doctrina de l'evolució, en tant que investiga l'origen del cos humà com procedint de matèria ja preexistent i viva... sigui tractada segons l'estat de les ciències humanes i la sacra teologia, en les recerques i discussions dels experts en aquests dos camps.» Aquesta encíclica va fer que la polèmica entre evolucionistes i defensors del dogma catòlic anés minvant. I per això no és estrany que Pau VI digués en un discurs que una evolució teísticament ben entesa és assumible en la fe catòlica.

Finalment Joan Pau II en el discurs que va dirigir el 22 d'octubre de 1996 a la Pontifícia Acadèmia de Ciències, reprenent allò que Pius XII havia dit a la *Humani generis*, digué: «Avui, gairebé mig segle més tard de la publicació de l'encíclica, nous coneixements ens han portat al reconeixement de la teoria de l'evolució com més que una hipòtesi. És certament ben clar que aquesta teoria ha estat progressivament acceptada per investigadors de diversos camps del coneixement. La convergència, no buscada ni fabricada, dels resultats de treballs conduïts independentment és en ella mateixa un argument significatiu a favor de la teoria.» I després fa notar que en l'evolució «hi ha lectures materialistes i reduccionistes i n'hi ha d'espiritualistes» i el que segons la doctrina catòlica cal dir és que: «Les que consideren l'esperit com emergint de les forces de la matèria viva o com un simple epifenomen d'aquesta matèria són incompatibles amb la veritat de l'home. Són incapaces de fundar la dignitat de la persona. Amb l'home ens trobem davant d'una diferència d'ordre ontològic, davant d'un salt ontològic, es podria dir.» És a dir, no es pot aprovar indiscriminadament qualsevol teoria evolucionista, i la materialista és irreconciliable amb el dogma catòlic que afirma que l'home té una dignitat superior a la de les bèsties perquè, al seu moment, Déu li concedí una ànima espiritual i immortal. Això és tot el que la nostra fe afegeix a la teoria de l'evolució biològica.

Programació del 24 al 30 de setembre 2012

DILLUNS

00.00 L'Evangeli
00.05 Missatge en una ampolla
01.00 Radiofórmula nit
06.00 L'albada
07.00 El Rosari
07.25 L'Evangeli
07.30 Laudes des de Montserrat
08.00 El primer cafè
10.00 Missa des de la basílica de la Mercè
13.00 Cant de la Salve
18.30 L'Evangeli
18.35 Resson de festa
18.40 Missatge en una ampolla
18.45 Vespres des de Montserrat
19.30 2 de 8
20.00 Punt ORG
21.00 Radiofórmula
23.30 Completes des de Solius
23.45 Petit concert de mitjanit

DIMARTS

00.00 L'Evangeli
00.05 Punt ORG (r)
06.00 L'albada
07.00 El Rosari
07.25 L'Evangeli
07.30 Laudes des de Montserrat
08.00 El primer cafè
10.00 Radiofórmula
13.00 Cant de la Salve
13.10 Radiofórmula
18.30 L'Evangeli
18.35 Resson de festa
18.40 Missatge en una ampolla
18.45 Vespres des de Montserrat
19.30 2 de 8
20.00 Amb llum pròpia
21.00 Radiofórmula
23.30 Completes des de Solius
23.45 Informatiu de Ràdio Vaticana

DIMECRES

00.00 L'Evangeli
00.05 Amb llum pròpia (r)

06.00 L'albada
07.00 El Rosari
07.25 L'Evangeli
07.30 Laudes des de Montserrat
08.00 El primer cafè
10.00 Radiofórmula
13.00 Cant de la Salve
13.10 Radiofórmula
18.30 L'Evangeli
18.35 Resson de festa
18.40 Missatge en una ampolla
18.45 Vespres des de Montserrat
19.30 2 de 8
20.00 De cap i de nou
21.00 Radiofórmula
23.30 Completes des de Solius
23.45 Informatiu de Ràdio Vaticana

DIJOUS

00.00 L'Evangeli
00.05 De cap i de nou (r)
06.00 L'albada
07.00 El Rosari
07.25 L'Evangeli
07.30 Laudes des de Montserrat
08.00 El primer cafè
10.00 Radiofórmula
13.00 Cant de la Salve
13.10 Radiofórmula
18.30 L'Evangeli
18.35 Resson de festa
18.40 Missatge en una ampolla
18.45 Vespres des de Montserrat
19.30 2 de 8
20.00 Plusvàlua
21.00 Radiofórmula
23.30 Completes des de Solius
23.45 Informatiu de Ràdio Vaticana

DIVENDRES

00.00 L'Evangeli
00.05 Plusvàlua (r)
06.00 L'albada
07.00 El Rosari
07.25 L'Evangeli
07.30 Laudes des de Montserrat

08.00 El primer cafè
10.00 Radiofórmula
13.00 Cant de la Salve
13.10 Radiofórmula
18.30 L'Evangeli
18.35 Resson de festa
18.40 Missatge en una ampolla
18.45 Vespres des de Montserrat
19.30 2 de 8
20.00 Radiofórmula capvespre
21.00 Radiofórmula
22.00 Catalunya sense barreres
23.30 Completes des de Solius
23.45 Informatiu de Ràdio Vaticana

DISSABTE

00.00 L'Evangeli
00.05 Catalunya sense barreres (r)
06.00 L'albada
07.00 El Rosari
07.25 L'Evangeli
07.30 Laudes des de Montserrat
08.00 De bat a bat (Bisbat de Lleida)
08.30 Església viva
09.00 Sons de la terra
10.00 A tota costa

Miquel Mercadal, director dels programes «Trotamundos» i «A tota costa»

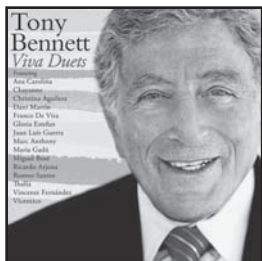
11.00 Trotamundos
13.00 Cant de la Salve
13.05 El gripau blau
14.00 Amb lletra i música
14.30 Ràdio Estel en concert
15.00 Radiofórmula
18.30 L'Evangeli
18.35 Resson de festa
18.45 Vespres des de Montserrat
19.30 Fundacions ara i demà
20.00 Paraules d'amor
21.00 Radiofórmula
23.30 Completes des de Solius
23.45 Petit concert de mitjanit

DOMINGO

00.00 L'Evangeli
00.05 Radiofórmula nit
06.00 La cantata del diumenge
07.00 Parenostre amb Benet XVI
07.05 El Rosari
07.25 L'Evangeli
07.30 Laudes des de Montserrat
08.00 Església d'Urgell
09.00 Tot sardana
10.00 Avui és festa
10.05 Tot sardana
10.30 La taula de l'Evangeli
11.00 Missa des de Montserrat
12.30 Fundacions ara i demà (r)
13.00 Rutes per Catalunya
14.00 El club del country
14.30 Sempre ens quedarà la música
15.00 Radiofórmula
18.00 La taula de l'Evangeli
18.30 Avui és el dia del Senyor
20.00 Cantate Domino
21.00 Radiofórmula
23.30 Completes des de Solius
23.45 Petit concert de mitjanit

ESTIL ESTEL: RECOMANACIONS DISCOGRÀFICAS

Llegenda en actiu

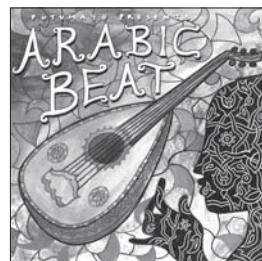

★ Tony Bennett, *Viva duets*. Sony Music

El llegenda-ri cantant nord-americà Tony Bennett publica el 23 d'octubre un àlbum nou. *Viva duets* és el seu tercer disc de duets. En aquesta ocasió, canta amb artistes llatins relle-

vants com Marc Anthony, Miguel Bosé, Roberto Carlos, Gloria Estefan o Juan Luis Guerra. Segons Bennett, la música llatina és «rica en melodia, harmonia i ànima».

Arrels àrabs

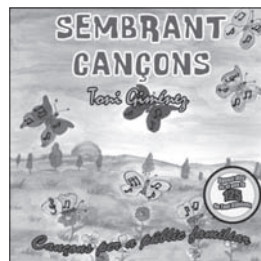

★ Varios autores, *Arabic beat*. Nuba Records-Putumayo

Aquest treball discogràfic posa de manifest la gran creativitat musical dels artistes àrabs d'avui, concretament els que pertanyen al nord d'Àfrica i al Pròxim Orient. «Un element que uneix tots

els artistes del disc és la barreja de la música àrab i la influència occidental», explica el cantant sirí Zein Al-Jundi, que interpreta la cançó *Ajmal Gharam*.

Cançons infantils

★ Toni Giménez, *Sembrant cançons*. Picap

Enguany el cantautor català Toni Giménez celebra els seus trenta-cinc anys de trajectòria professional amb aquest disc. El seu treball va adreçat a la mainada i serveix de

suport tant per als professionals de l'educació com de la música, atès que la cançó, en paraules de Giménez, és «un recurs didàctic excel·lent» per a la formació dels més petits.

Creació constant

★ Van Morrison, *Born to sing: no plan B*. Emi Music

El cantautor britànic Van Morrison acaba de publicar el seu àlbum d'estudi número 35 com a artista solista. Al llarg de la seva carrera ha redefinit les possibilitats de la mú-

sica pop. Les deu cançons originals d'aquest disc revelen un artista en experimentació contínua. Cinquanta anys després encara posa a prova els seus paràmetres creatius.

LA NIT DE

Catalunya Cristiana
Ràdio Estel

Hola, sóc la Marina Rossell, i vull dir-vos que a la Nit de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana us cantaré una cançó. Jo també hi seré!

Som l'Òscar Dalmau i la Marta Cailà, periodistes, i serem els encarregats de presentar la Nit de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana. El 4 d'octubre, vine al sopar. T'esperem a dos quarts de nou al Palau de Congressos de Catalunya. Nosaltres també hi serem!

Hola, sóc Joan Armengol, periodista veterà. Us animo a venir al sopar de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana, perquè, com és natural i lògic, jo també hi seré!

PREUS?
VINE!

4 d'octubre, a les 20.30 h
al Palau de Congressos de Catalunya
(Av. Diagonal 661-671) - Pàrquing gratuït

Preu: 45 euros
En fer l'ingrés cal indicar nom, cognom i tel.
"La Caixa" 2100 1334 91 0200076078

Es prega confirmació: T/ 93 409 27 70 de 8 a 15h o e-mail: lanit@catalunyacristiana.cat

Des del carrer

FRANCESC LLOBET, DIRECTOR DEL DOCUMENTAL
«MIQUEL BATLLORI, L'AGUDESA D'UN SAVI»

«El que ens pot ensenyar el P. Batllori és d'una profunditat vital tremenda»

Miquel Àngel Codina

Televisió de Catalunya va emetre recentment el documental *Miquel Batllori, l'agudesa d'un savi*, dirigit per Francesc Llobet. Ha volgut donar a conèixer «la riquesa i la vigència» de l'obra d'aquest insigne historiador i humanista. «El documental —afirma— sempre l'he concebut com una pel·lícula de cinema, tant pel *tempo* com per la forma tècnica i la música.». Llobet comenta que hi ha «la possibilitat que s'exhibeixi als cinemes en un futur proper».

Com es va implicar en el projecte d'elaborar un documental sobre el P. Miquel Batllori?

Quan va morir el P. Batllori, feia poc que li havia fet una entrevista per tenir material d'arxiu per a TV3, i la cadena ens va demanar al poeta i escriptor Valentí Gómez i Oliver i a mi que féssim un «obituari». Va ser enterrat un dimarts i ho volien per al dissabte. Vam acceptar el repte i vam fer el documental *Miquel Batllori, estimar i saber*. Es va passar per TV3 i va tenir molt bona acceptació per part de l'audiència televisiva, del món de la cultura i del món eclesial, tres punts de vista a vegades de conciliació difícil. Vam dir als responsables de TV3 que ho fèiem amb la condició que es fes «justícia» amb el P. Batllori i que més endavant es fes un documental amb tots els ets i uts sobre la rellevància de la seva obra.

Com es va documentar sobre ell?

Vaig començar a conèixer la seva figura a partir de l'entrevista que li vam fer al Centre Borja de Sant Cugat. Abans n'havia sentit parlar bastant, però, a partir d'aquell moment, la seva forma d'expressar-se, la seva mirada... no em va deixar indiferent, com a molta gent. Ja no vaig poder deixar de cercar sobre ell i la seva obra. A partir d'aquest moment, llegia totes

les entrevistes que havia fet, tots els escrits que vaig trobar sobre ell, les seves obres... Com més busques més trobes, i més camins interessants per explorar se t'obren.

Quin és l'objectiu fonamental del documental?

Hem intentat, encara que sigui de forma «radiogràfica», apuntar la riquesa i la vigència de l'obra del P. Batllori, que té un fil argumental potentíssim, i provocar, com ell feia, inquietud per descobrir la importància que té la nostra cultura en la història, palesant la influència que hem tingut durant segles en el pensament europeu i mundial. La meua generació ha patit una mancança de «mestres». Batllori n'és un dels que ens dona continuïtat, que fa de pont i model per recuperar la nostra història, el nostre pensament i la nostra cultura. I ens ensenya que s'ha d'anar més enllà dels prejudicis que imposa l'aparent modernitat dominant.

Què pot aprendre un espectador d'avui del P. Batllori?

El que ens pot ensenyar el P. Batllori és inabastable i d'una profunditat vital tremenda. Per això, una de les utilitats que hem pensat que pot tenir aquest documental és com a eina pedagògica. Com que està dividit per capítols, cadascun d'ells permet formular molts interrogants i desenvolupar moltes temàtiques que, «a la manera batlloriana», es poden anar resolent de forma vital per als alumnes.

Rauxa

Creure en el Concili (i 3)

Cinquanta anys després de l'inici del Concili Vaticà II en alguns sectors sorgeix la temptació de relativitzar aquest esdeveniment fonamental de l'Església contemporània. Fins i tot es cau en l'error de culpar les disposicions conciliars, especialment la reforma litúrgica, de la crisi actual de vocacions i de fidels. L'interès exagerat per la forma extraordinària del ritu romà per part d'algunes parròquies i pastors és una mostra d'aquesta desconfiança cap al Concili. Sortosament es tracta d'un fenomen minoritari, però cal vigilar-lo de prop. L'aniversari del Concili i el començament de l'Any de la Fe són un bon moment per renovar la nostra fideli-

tat a l'Església conciliar. Una manera de fer-ho és llegir amb atenció els documents del Concili Vaticà II, lectura que ens farà veure si li som prou fidels. Publicacions de l'Abadia de Montserrat n'acaba de treure una excel·lent traducció al català promoguda per la Conferència Episcopal Tarraconense i amb pròleg de Mons. Jaume Pujol. Les paraules de l'arquebisbe de Tarragona no poden ser més clares: «Els documents del Concili no són una relíquia del passat ni uns textos envellits, [...] són magisteri extraordinari de l'Església, que demana una adhesió del cor i de l'intel·lecte per part dels qui viuen la seva fe en comunió amb el bisbe de Roma [...]». Que així sigui.

Eduard Brufau

Pensant-ho millor

Joan Godayol Colom

Bisbe emèrit d'Ayaviri (Perú)

Testimoni impactant

Aquest estiu, per Providència de Déu, vaig poder participar en una trobada juvenil meravellosa al Pirineu català-aragonès.

Uns 50 joves, envoltats i acompanyats per sacerdots, pares i mares de família, educadors i monitors. Va ser un goig i una escola de vida, on vaig poder aprendre molt de la realitat juvenil actual i del seu gran cor, expressió de l'amor de Déu. El testimoni d'un jove, que ens va visitar abans de la missa juvenil-ecològica, va suposar un fet significatiu i impactant per a tots.

El nostre amic va amb cadira de rodes, és cec, té totes dues cames amputades i limitacions de mobilitat importants. Ens va explicar com va arribar a aquesta situació: fa temps, quan sortia d'una discoteca, va ser atropellat per un cotxe a tota velocitat, conduït per un jove esbojarrat i inconscient, que va matar diferents companys i va fugir.

Es va iniciar un diàleg molt clar i sincer de J. A. amb tot el grup. Al final ens vam quedar tots petrificats d'admiració, davant de la seva conclusió. Ens va dir amb tota senzillesa: «Ara jo, després d'haver passat per totes les etapes de dolor, de crispació i de ràbia, el que més desitjo és trobar el jove xofer que em va atropellar, i fer-li una abraçada ben forta, perdonar-lo i fer-me amic seu.» Ens vam quedar muts i pensatius davant d'aquest testimoni a l'estil de Crist vertader. Allà vaig entendre una mica més bé una frase escrita a la capella d'un amic bisbe emèrit: «*Per Crucem ad Lucem*» («Per la Creu a la Llum»). Realment, el sofriment de la vida ens condueix a la Llum de Crist, que ens il·lumina i ens fa veure-hi més clar en l'esdeveniment humà. El Déu de la Vida no vol per a nosaltres el sofriment en l'esdevenidor de la llibertat, però quan ens arriba, ens dona el valor i la força per superar-lo, controlar-lo o canalitzar-lo per camins insospitats.

Així com no hi ha sol ni ombra, i en la vida humana es barregen les alegries i les penes, continuem aprenent de tot el que ens passi a la vida, per tenir més vida amb ganes i optimisme que res ni ningú no ens podrà arrabassar si nosaltres no ho permetem.

El vostre amic.